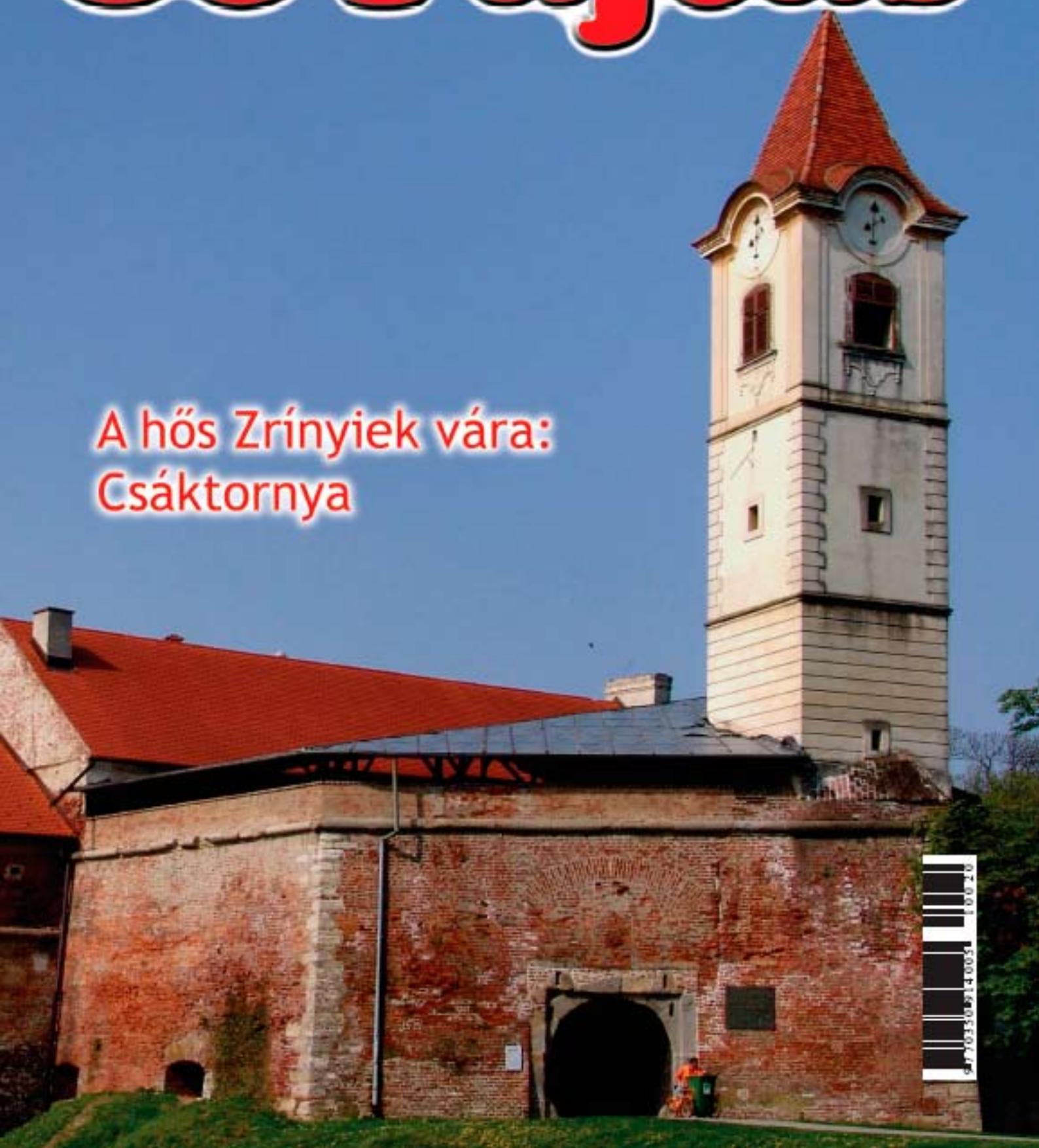

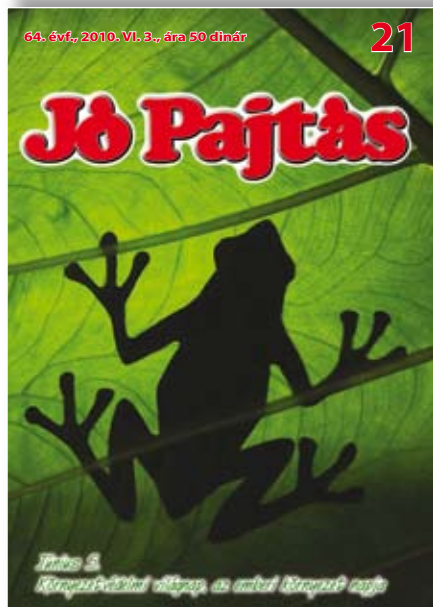
64. évf., 2010. V. 27., ára 50 dinár

20

Jó Pajtás

A hős Zrínyiek vára:
Csáktornya

A jövő heti Jó Pajtás
címlője és posztere

Elsősegélynyújtó verseny

A magyarországi Országos Mentőszolgálat hetedik alkalommal rendezte meg az országos elsősegélynyújtási versenyt, melyre határon túli csapatok is benevezhettek. Az általános iskolások kategóriájában mintegy hétszáz csapat indult, de csak a tizennyolc legjobb kerülhetett be a Budapesten megrendezett döntőbe. A szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola három nyolcadikos tanulója, Nagy Andrea, Nyári Ákos és Sábity Anita, valamint a Jovan Jovanović Zmaj iskola hatodikosai, Kenyeres Valentina, Ljepolja Igor és Kovács Attila is bekerültek a döntőbe, melyet április végén rendeztek meg.

A képen: Besnyi Izabella tanárnő és tanítványai

Tanyasi vakáció

Természetismereti gyermektábor:

Növény- és állatismeret
Kézműves foglalkozások

És ami nem maradhat el

- mindennapi lubickolás a Ludasi-tóban,
- tábortűz (...történetekkel),
- játék (kiütöcske, sárkányeregetés),
- a kirándulás

Helyszín

Hajdújárás-Nosza
Róka-tanya

Időpontok

Július 4-étől 10-éig
és 11-étől 17-éig

Érdeklődni

024/541-686, 024/ 596-064, 064/
1223504

hulo@tippnet.rs
etnolife@eunet.rs

Füstölünk, füstölünk?

A dohányzás elleni világnapra

Hamvadó cigaretta... Ha ti nem is, de a szüleitek bizonyára emlékeznek Karádi Katalin, Marlene Ditrich, vagy akár Marilyn Monroe utánózatlanul sikkes mozdulataira, amint kezükben tartották, majd időnként ajkukhoz emelték a nikotinrudacs-kát. Férfiak tízezrei jöttek tűzbe e látványtól, s a nők tömegei nyúltak azonnal a cigarettásdoboz után, hogy elvesén az elegáns mozdulatokat, magukba bolondítsák választottjukat.

A szenvedélyre való rászokásban ma is jelentős szerepe van a mintakövetésnek. Ha nem is sztárokat, de sokan idősebb barátokat utánóznak, talán azért, hogy komolyabbnak tűnjenek? Vagy divatból? Kíváncsiságból? Ki tudja?!

A péterrévei Samu Mihály iskolában vagyunk, mégpedig a tanáriban. Ezúttal kivételesen a tanulók is bejöhetnek, mivel nincs szabad tanterem. Körülüljük a nagy asztalt, s arról beszélgetünk, cigiznek-e, tudnak-e arról, hogy május 31-én a dohányzás elleni világnap van, mikor gyújtottak rá először, van-e ezzel kapcsolatban valamilyen sztorijuk, s mi a véleményük a dohányzásról. Tóth Piroska és Samu Barbara magyartanárnők tanítványával beszélgetünk. Itt van a: hatodikos **Mucsi Anasztázia**, **Nagy Krisztián**, **Huhász János**, a hetedikos **Kovács Alfréd**, **Balassa Imre**, **Pataki Andrea**, **Stanojev Aleksandar**, és a nyolcadikos **Takács Enikő**.

Enikő szerint divatból szoknak rá egyesek a cigizésre, és senki sem akar lemaradni.

– Itt, Péterrévén, a Tisza táborban sokan cigarettáztak – kezd a mesélésbe Enikő –, s kíváncsiságból én is kipróbáltam. A lányok kínáltak meg, ne is mondjam, hogy köhögtem, könnyezett a szemem... Szerintem hülyeség a cigizés, mert először is nagyon drága a cigaretta. A legolcsóbb 75, a legdrágább 150 dinár. A dohányzás elleni világnapon lehet, hogy lesz majd olyan, aki nem gyújt rá, esetleg elhatározza, hogy leszokik, de nem biztos.

Anasztázia szerint ezen a napon programokat kellene szervezni, rámutatni a dohányzás káros hatására.

– Apukámnak már sárga az ujjja a sok cigizéstől – magyarázza Anasztázia –, de nem szokik le. Igaz, egyszer én is kipróbáltam, mikor otthagytam a hamutálcán a cigarettáját. Mikor beleszívtam, de egyáltalán nem tetszett. Azóta se cigarettáztam. A fiatalokat, időseket rá kellene ébreszteni arra, hogy mennyire káros a dohányfüst, esetleg fölhívni a figyelmüket a ragtapasztra, hátha segítene.

Alfréd anyukája cigizik, s a cigarettásdobozán látta a föliratot, hogy: „A cigarettázók tüdő-, nyelőcső-, gyomor-, gégerákot kaphatnak. A cigarettázás öl. A cigarettafüst ártalmas

a körülöttük lévő nem dohányzókra.” Tehát mindannyian tisztában vannak azzal, milyen káros a dohányzás.

– Nemrég egyik haver szülinapján az anyukája adott nekünk cigarettát – meséli Frédi –, s annyit elszívtunk, hogy vágni lehetett a füstöt a szobában. No nemcsak a fiúk, a lányok is cigiztek. Kezdetben köhögtem, aztán már megszoktam. Otthon apukám néhány éve leszokott, de anyukám még nem. Nagyon szeretném, ha ő se füstölne, mert a passzív dohányzás még károsabb, ugyanis a filter megszűri a káros anyagokat, de mi, akik nem cigizünk, beszívjuk azokat, a nikotint is.

János is azt bizonygatja, hogy mennyire káros a cigaretta a tüdőre.

– Teljesen egyetértek Frédivel – mondja János –, de azért én is rágyújtottam, mikor a lányok elhívtak bennünket, hogy majd megmutatnak valamit. Közben rágyújtottak. Persze mi is. Letűdöztem. Másnap kimentünk a Makhádíra, ott is folytattuk a cigizést. Hogy otthon ne vegyék észre, lefújtuk magunkat, rágóztunk.

– Igen – szólal meg Imre –, le kell tüdőzni, mert különben szájrákot lehet kapni. Engem a barátaim a töltésen kínáltak meg. Akkor én is köhögtem. Apukám megtudta, s elbeszélgetett velem. Mondta, hogy többet ne szívjam. Azóta sem gyújtottam rá.

– Azt mindannyian tudjuk – folytatja Andrea –, hogy káros, mégis sokan füstölnek. Az

én tatám tüdőrákban halt meg. Hiába mondtuk, hogy ne dohányozzon. Bigiórán is tanul-tuk, meg a könyvünkben is benne van, hogy hogy néz ki a dohányos ember tüdeje. Egyszer engem is beáruztak, hogy cigizek, még büntetést is kaptam, pedig nem is volt igaz.

Krisztián is egyezik Enikő véleményével, hogy nagyon drága, meg azt is tudja, hogy káros, tüdőrákot lehet kapni, de ennek ellenére ő sem kívétel. Kipróbálta a legolcsóbbtól a legdrágábbig mind.

– Még ötödikben történt – emlékezik vissza Krisztián –, mi a fiúkkal és a lányokkal délutánonként a hátsó udvarban próbáltuk ki, ugyanis akkor már ki van kapcsolva a kamera. Az úgy volt, hogy először megkínáltak, aztán már én is vettem, mert nem lehet az, hogy mindig csak engem kínáljanak a kollégák. No, az lett a vége, hogy valaki beáruzt bennünket az oszínál, aki nagyon ránk ijesztett. Azt mondta, hogyha továbbra is cigizünk, bevisznek bennünket a rendőrségre.

– Én először úgy próbáltam ki – meséli Aleksandar –, hogy láttam, anyukám munka közben egymás után szívta a cigarettákat. Megkérdeztem, mi az érdekes benne. Azt mondta, hogy azért szívja, mert a cigi levezeti az idegességet. Ajánlatára kipróbáltam. Beleszívtam. Nem tetszett. Azóta sem gyújtottam rá, s közben, a legnagyobb örömömré, ő is leszokott!

Koncz Erzsébet

Útra kelt az osztály

Kétségtelen, hogy a kirándulás az iskolai élet egyik üdítő színtartója közé tartozik. Talán nincs is olyan diák, aki ne várná, hogy végre eljőjön az a bizonyos reggel és az osztálytársakkal, barátokkal, gyerekekkel teli zibongó autóbussz útnak induljon. Hogy hová, az szinte nem is számít, lényeg, hogy menjünk és bulizzunk, hiszen az egy-két napos, esetenként egyhetes kirándulások a fiataloknak elsősorban a szórakozásról és barátkozásról szólnak, mellette pedig érdekes helyeket ismernek meg, ahová egyébként nem mennének el sosem.

A szabadkai Széchenyi István iskola tanulói, a hatodikos **Nyers Szanella**, **Kószó Rebeka** és **Péter Rolnád**, valamint a nyolcadik osztályos **Csákány Adrianna**, **Okánovity Alexandra** és **Gulyás Richárd** nemcsak az idei kirándulásukról mesélnek, hanem arról is, ők milyen kirándulást szerveznének osztálytársaiknak.

– Az idén kétnapos kiránduláson vettünk részt – kezdi Richárd az élménybeszámolót. – Először Topolára mentünk, ott egy motelnél megpihentünk, majd folytattuk az utat Oplencig, ahol megnéztük Szent György kolostorát és a Karađorđević család kriptáját, majd az ő tárgyaikból összeállított múzeumba is elmentünk. Velika Planán volt a hotelünk, ott aludtunk, másnap pedig elmentünk a nyolcvanmillió éves Resavai cseppkőbarlangba, ahol mindössze hét fok van. Azután megnéztük még a Koporini kolostort, a mögötte álló szent vízű kutat, a vízből hozhattunk is haza, és ezzel vége is volt, jöttünk vissza Szabadkára. Amit érdekesnek találtam, az Szent György kolostora volt, mert szeretem a történelmi jellegű épületeket, történeteket, a legunalmasabb pedig Topolán volt – meséli Richárd.

A hotelbeli élményekről Alexandrát faggattuk.

– Volt egy divatbemutató, amit a fiúk rendeztek, egyikük beöltözött lánynak, a végén pedig a felsőjéből kivette a kifliket, amivel kitömte magát, és beleharapott. A hotellel

nem voltunk megelégedve, a kis háromágas szobában négyen aludtunk, nem volt meleg víz, az étel sem tetszett, és csak a társaság miatt volt olyan jó. Egyébként egész éjjel ébren voltunk, beszélgettünk, cirkusztoltunk a szobában. A kirándulás helyszínei nem nagyon kötöttek le, tényleg csak a társaság miatt éreztem olyan jól magam. Előzőleg Belgrádban repülőroncsokat néztünk, meg a világháborúról meséltek nekünk, de az sem kötött le, a Fruška gora viszont tetszett. Jobban szeretem, ha kint vagyunk a természetben. Például nekem nagyon tetszene egy ópusztaszeri kirándulás.

– Nekem a cseppkőbarlang nagyon szép volt, igaz, hogy megfáztunk, de különleges élmény volt ott lenni. Sajnos sokszor unalmasak a programok, fel lehetne őket valamivel dobni, de a legfontosabb a társaság. Tulajdonképpen fárasztó a kirándulás, de ha jól érezzük magunkat, észre sem vesszük. Egyes tanárok túl szigorúak ilyenkor is, és nem szeretik, ha mi jól érezzük magunkat. Tavaly például éjszakára bezárták az ajtóinkat, és reggelig nem hagyhattuk el a szobát. Az idén ilyen nem volt, csak csendben kellett maradnunk, és akkor át-mehettünk mások szobájába is. Nem tudom, milyen kirándulás tetszene nekünk, de azt tudom, hogy a múzeum- és kolostorlátogatások a legtöbb diákot nem kötik le. Talán a természeti látványosságok érdekesebbek – mondja Adrianna.

Szanella a hatodikosok kirándulásáról mesélt bővebben.

– Mi Banja Vrućin voltunk, kétnapos kiránduláson. Megnéztük Vojvoda Mišić szülőházát, voltunk a Botanikus kertben, ami nagyon szép volt, csak rengeteget magyaráztak. A hotelben a medence volt a legjobb, este pedig volt diszkó is, de azon nem akartunk maradni, inkább felmentünk a szobákba, ami nem tetszett a tanároknak. Mi sem aludtunk egész éjjel, másnap viszont mentünk tovább, két múzeumba is ellátogattunk, a második egy állatmúzeum volt. Ez érdekes volt. Elmentünk valami

börtönszerűségbe is, ahol szoborembereket láttunk, délután pedig indultunk vissza, csak közben még megálltunk Desanka Maksimović házánál. Szerintem mindenkinek inkább az út, a beszélgetések és a hülyülés tetszett, nem a látnivalók, de én jól éreztem magam. Szerintem az lenne jó, ha több szabad időnk lenne, a múzeumlátogatásokat pedig kihagynánk. Mondjuk egy Disneyland-i kirándulás biztos érdekes lenne.

Rebeka örült a kirándulásnak, mert már három éve nem volt az osztályával kirándulni.

– Mindenki hangulatát feldobta ez a kirándulás, még a tanárokkal is jól kijöttünk. A diszkó egyáltalán nem tetszett, csak muszáj volt ott lenni, de azért a hotelben töltött órák, a medence, a jövés-menés, barátkozás jó volt. Szerintem nagyon érdekes lenne havas tájakra utazni, ahol lehet például síelni vagy téli játékokat játszani, de egy afrikai kirándulás, sok szabad tevékenységgel szintén nagyon érdekes lehetne mindenkinek. Nem szeretjük, amikor hosszan magyaráznak nekünk, és szigorú szabályok szerint telik a napunk, de ha hagyják, hogy egyedül fedezzük fel a dolgokat, mindjárt érdekesebb lesz.

Roland szerint eddigi legérdekesebb kirándulása negyedikben volt Divčibaren, ahol egy hetet töltött.

– Az tetszett, hogy nem voltak zsúfoltak a napjaink, a programok között volt elég szabad időnk, nem kellett állandóan rohannunk egyik helyről a másikra, mint az egy-két napos kirándulásokon. Sokkal lazább volt. A mostani kirándulás tulajdonképpen tetszett, a Botanikus kert és a múzeum érdekes volt, csak lehetett volna több szabad időnk. De azért jó volt a hangulat, bár néhány tanár nagyon szigorú volt, pedig nekik is lazábbnak kellene lenniük. Szerintem a természeti látványosságok jobban lekötnek minket, mint a sírhelyek, valami ilyen kirándulást kellene szervezni. Például a hegyekben is biztos érdekes lenne.

Sztojánovity Livia

A színtezettség (2.)

A cserjeszint vidékünkön a bokrok lombzatát jelenti. Lehet a társulás legmagasabb szintje is, amelyet például az úgynevezett tövises cserjések, azaz a kökénygalagonya bozótok alkotnak. Kialakulása erdőszegélyekre, felhagyott legelőkre és kaszálókra jellemző. Egy másik gyakori előfordulásával a homoki nyárfás-borókásokban találkozhatunk, ahol a fehér nyár nem nő fává, és a borókával együtt 2-3 méter magas cserjéseket hoz létre. Bizonyos erdőtársulásokban is fejlett lehet a cserjeszint. Hazánkban például a lösztölgyesek jellemző, önálló cserjeszintjét a tatárjuhar alkotja. Skandináviában nagyon szépek a borókás-erdeifenyvesek; a két örökzöld lombzat az erdő két emeletének látszik. A mediterrán, kemény levelű erdők jellemző bozótos, a macchia cserjeszintje szinte áthatolhatatlan. Kefesűrűségűek a Magas-Tátra törpefenyőiből vagy Alaszkában a törpe égeresekből kialakuló cserjések. Dél-Amerika trópusi esőerdeiben a banán a cserjeszint alkotója.

A cserjeszintnek gazdag az ízletlábú-faunája. Sok lombfogyasztó hernyó, pollenevő és levélrágó bogár, növényi nedveket szívogató kabóca és poloska, valamint rájuk vadászó ragadozó gerinctelen jellemző rá. Az énekesmadarak egy része is a bokrok lombzatában fészkel. A fekete rigó, a töviszúró gébics és az ökörszem a cserjeszint madara. Az emlősök közül a mogorós pele és a nagy pele szintén a cserjeszinthez kötődik.

A társulások legfelső szintje a lombkoronaszint, amely a fák lombzatából áll. A gyepszinthez hasonlóan gyakran több alszintre tagolódik. Erdeink közül kettős lombkoronaszintűek a gyertyános-tölgyesek, amelyekben az alsó szintet az alacsonyabbra növekvő gyertyán, míg a felső szintet a magasabbra növekvő kocsánytalan tölgy lombzata jelenti. Kétszintűek a tiszafás-bükkösök is. Bennük a tiszafa alkotja az alsó szintet.

Sonkakagylók

A trópusi esőerdők fájainak lombkoronája gyakran négy-öt szintre tagolódik. A legmagasabbat, a tetőszintet egymástól távolabb elhelyezkedő óriásfák alkotják. Ezek nemritkán több méter átmérőjűek, és stabilitásukat a palánszerűen alakuló törzsük és gyökérzetük együtt adja. Alattuk a középső lombkoronaszint egyenletes magasságú, 30-35 méteres fák lombzatából áll. Még lejjebb egy harmadik, többé-kevésbé ugyancsak zárt lombkoronaszint következik 12-15 méter magasságban. További két szintet alkotnak a liánok és a fán lakó növények, az epifitonok.

A liánok kúszó szárú növények, amelyek a földben gyökereznek, és az éltető fényt a fák lombzatáig kúsznak fel. Az epifitonok a fák ágaira, törzsére rátelepülten élnek. A liánok és a fán lakó növények fotoszintetizáló felülete igen nagy, és legtöbbször az aljzatul szolgáló fák összlevélfelületét is meghaladja, ezért nagy jelentőségűek a trópusi esőerdők biomasszájának termelésében. A többszintű lombkorona a fényt szinte teljesen felfogja, ezért a fák alatt napközben is félhomály dereng. Ennek megfelelően a cserje- és gyepszint fejletlen, gyakran teljesen hiányzik is.

Banánfa

Mindegyik alszintnek más és más fajkból álló sajátos állatvilága van. A lombkoronaszint jellemző lakói nálunk a madarak, míg a trópuson különleges rovarok, majmok, gyümölcsfogyasztó denevérek és más élőlények találhatnak otthonra.

Egy-egy társulás színtezettsége változhat, ezért néha csak a pillanatnyi állapotot mutatja. A változás lehet periodikus; például gyertyános-tölgyeseinknek és bükköseinknek gyakran csak a kora tavaszi időszakban van gyepszintje, ez május végére eltűnik, és az erdő csupasz aljává (nudum) válik. Változhat azonban nagyobb léptékben is, mint azt a gyepszint kapcsán már említettük.

Nemcsak a szárazföldi társulásokra, hanem – ha kellően mély a víz – a vízi biocönózisokra is jellemző a színtezettség kialakulása. A nyílt vízben alapvetően az egyre csökkenő fény mennyisége az elrendeződést befolyásoló tényező. A különböző szintekben levő algák helyét elsősorban az szabja meg, hogy milyen festékanyaguk van, azaz milyen hullámhosszúságú fény sugarak hasznosítására képesek a fotoszintézisük során. A parti régióban sajátos színtezettséget idéz elő a vízzel való borítás mértéke és időtartama, amely a sziklafalak mikrotársulásait alkotó populációk elhelyezkedését határozza meg.

Sz. G.

Majmok

Boa constrictor

Pajti

A legkedvesebb háziállatom a kutya. Nekem több kedvenc háziállatom van, de a legkedvesebb mégis Pajti, a kutya. Ő még kicsi, hat-hét hetes. A szőre fekete, a szeme barna. Mindig elviszi a papucsomat a lépcsőről. Ha belép a kapun egy idegen, elkezd ugatni. Az én kutyusom nem harap, de ha piszkáljuk vagy elveszem a vacsoráját, akkor haragszik. Tejfel táplálkozik. Játékos állat, sokat fogócskázunk. Sajnos ritkán játszom vele, mert Laci tatánál van. Szeretném, ha itt élne nálunk, sokat játszanék vele, és tanítanám is.

Kecsenovics Kitti, Csantavér

Lizi

A kutyánk fajtája kanadai fehér farkas, 7 éves. Szuka, és Lizi a neve. Apukám vette Törökkanizsán. Nagy termetű és fehér színű. Nagy, égneke álló fülei és barna szemei vannak. Szereti a gyerekeket, sokat szoktunk vele játszani. Nagyon ugatós, ezért az idegenek félnek tőle. A fáskamrában alszik. A mamám varrt neki egy nagy párnát, arra szokott ráfeküdni. Anya a maradék ételt összekeveri a száraz kajával, és ezzel eteti naponta kétszer. Nagy lyukakat ás a kertben, aminek anyja nem örül. Ha jönnek az ismerőseink, focizunk és birkózunk vele. Nagyon szeret velem játszani. Én vagyok a kedvenc személye. Azért szeretem, mert nagyon kedves kutya.

Kitli Sándor, Ada

Gombóc

Kedvencem egy kutya, Gombócnak hívják. Az apukámtól a negyedik születésnapomra kaptam.

Az udvarban él, de nagyon szeret a hintaágyunkra is ráfeküdni. Van egy kisház, amit az apukám és én készítettünk. Tacskó és patkányfogó a fajtája. Barna és fekete a színe. Az orra fekete. Négy lába van, és két füle. Barna a szeme színe. Szoktam őt sétáltatni, etetni, de legjobban labdázni szeretünk. Van egy labdája. Ha adok neki egy másikat, nem akar vele játszani, csak a régi, jó labdájával. Nagyon szereti a csontot, de az édeset is. Amikor meghallja, hogy csörög a zacskó, rögtön odajön.

Azért szeretem őt a legjobban, mert nagyon cuki.

Molnár Andor, Szabadka

ÁLLATKIRAKAT

Benji

Az én kutyám neve Benji. Ő egy kankutya. Keverék. A szomszéd nénitől kaptam születésnapomra.

Fekete színű, a feje és a hasa barna. Mancsai is ilyen színűek. Alacsony termetű. Nagy fülei szépen lógnak alacsony fejcskéje két oldalán. Nagyon aranyos és kedves. Kisebb korában rossz szokása volt, hogy szétrágta a cipőket. Ki szokta túrni a kertből a földet. Amikor fát vágunk, mindig segíteni akar. Ha valami baja esik valakinek, rögtön próbál rajta segíteni. Finom csirkeízű kutyakaját kap. Néha húskonzervet vagy maradékot. Szép, barna, tágas kutyaházban lakik. Rengeteg játéka van. Egy csomó labdája és pokróca. A kedvence a futball-labda, amit mindig szétharap az aranyos fogacskáival. A családban mindenkit nagyon szeret. Lalust és engem szeret a legjobban. A szeretetét úgy mutatja ki, hogy amikor hazaérek, elkezd nyalogatni az arcom, és alig enged be a házba. Egész

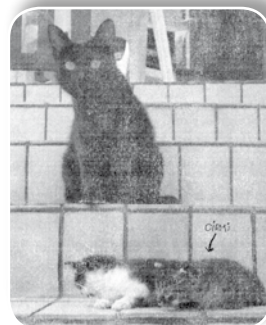
nap rosszkedvű, de amikor hazaérek, ő lesz a legboldogabb, és mindenhova követ. Sok érdekes dolog történt velünk egy év alatt. Egyszer viráglocsolás közben belökött a kertembe. Másor nyitva maradt a kapu, ő pedig kiszökött, és egészen a sarokig szaladtam utána. Megtörtént az is, hogy kihúzta a kezemből a porázt és elszökött.

Számomra az én kiskutyám a legjobb barátot és a leghűbb társat jelenti. Szerintem ő a világ legjobb kiskutyája.

Juhász Orsolya, Ada

Cirmi

Kedvenc állatom a macska. Nekem van három. Az egyik közülük az anya, a másik kettő a kismacska. Mamájukat Korminak hívják, a két kicsit pedig Cifának és Cirminek. Én most az utóbbiról írok. Nem tudjuk, milyen fajtájú. Neme: nőstény. Egyéves, tavaly április 18-án született testvérével, Cifával. Ez egy szombat napon történt, amikor mi épp Szabadkán voltunk. Anyukája Kormi, apukája ismeretlen. Cirmi szép macska. Kis kerek arca van, két hegyes fülel, amellyel tökéletesen hall, ezenkívül két zöld szempár díszíti, amik mintha szemceruzával lennének kihúzva. Az orrocskája kis pisze. Hosszú, fehér szakála van. A bundája csíkos, melyben barna, illetve sötétbarna vonalak vannak. Kis testű, mely nem akar megnőni, négy középhosszúságú láb tartja. A farka sem sokkal hosszabb. Mint mindennek és mindenkinek, neki is vannak jó, illetve rossz tulajdonságai. Íme egy pár a jobbak közül: játékos, aranyos, kedves, okos, fűre stb... Természetesen vannak rossz is: nagyon ritkán dorombol, belénk vágja a körmét. A nagymamámék háza mellett, a fészkerben, a szénrakással szemben lévő polcon, egy kibélelt dobozban lakik. Mellette macskatáp és víz van. Általában macskakaját, illetve maradékot fogyasztanak. Ha fognak maguknak egeret, akkor az a desszert. Télen és nyáron is gyakran kell a vizüket cserélni. Amikor havazik azért, mert befagy, mikor meleg van, azért, hogy

ne possadjon meg. Kedvenc szórakozásai: játszik, vadászik, napozik, lustálkodik, kotnyeleskedik... Egyszer, nem sokkal azután, hogy megszületettek, Cirmi eltűnt. Hiába kerestük, kutattuk, csak nem találtuk meg. Végző elkeseredésében, hogy nem leljük meg, kiültem a teraszra. Egyszer nyávogást hallok valahonnan. Elkezdtem keresni a forrást. Éppen a kerítésnél álltam, mikor a szomszéd emeletes ház pincéjének lebillentett ablakában megláttam Cirmet. Odasieltünk hozzá. Kiderült, hogy bemenni betudott, de kijönni már nem. Beszorult ugyanis az ablak és az ablakkeret közé. Sikeresen kiszedtük. Szerencsére semmi baja sem történt. A családból talán engem és a nagyapát szereti a legjobban. A tulajdonságai miatt kedvelem, meg azért, mert már a szívemhez nőtt, és nagyon okos. Például nem engedi, hogy akármilyen megfogja.

Ez az én kedvenc állatom, és bátran merem állítani, hogy másoknak is. Persze vannak, akiknek nem.

Sévity Iván, Ada

HOROG

Fefér busa

Hypophthalmichthys molitrix (Valenciennes, 1844)

Ismeretőjegyek. Teste megnyúlt, közepesen magas, oldalról lapított. Feje viszonylag nagy, orra rövid, szája kicsi és felső állású. Fejéhez képest kicsi szeme szokatlanul alul helyezkedik el, a száj szögletéből húzott vízszintes átmegy rajta. A hasúszóknál hátrább kezdődő hátúszójában 6–7 elágazó sugár van. Farkalatti úszója hosszú, a széle homorú, osztott sugarainak száma 12–14. Hátrasimított mellúszói nem érik el a hasúszók tövét. Pikkelyei aprók, számuk az oldalvonalon 110–124. A hal hasoldalán, a toroktól a végbélnyílásig egy jól látható él húzódik. A halak színe ezüstös, nem márványozott. Nagyobb példányainak hossza 50–70 cm, de 1 méternél nagyobbak is előfordulnak.

Hasonló fajok. Fejének alsó részén elhelyezkedő szemei a közeli rokon pettyes busa kivételével minden más hazai haltól megkülönböztetik. A hasonló kinézetű pettyes busa ezüstös alapszínét szabálytalan barna foltok márványozzák, hátúszójában 10 osztott sugár van, a hasa csak a hasúszó és a végbélnyílás között éles, és hátrasimított mellúszói túlérnek a hasúszók tövére. A két busafaj természetes vizeinkben is előforduló hibridjein a tulajdonságok kevertek, illetve átmenetiek.

Környezet. Eredeti hazájában a nagy folyók lakója. Tavasszal a folyók felső szakaszaira vonul, ahonnan ivás után visszatérve, az előtött ártér táplálékban gazdag, sekély vizeibe húzódik. Hazai tapasztalatok szerint a fehér busa jól alkalmazkodik a különböző környezeti viszonyokhoz. A közepes és nagyobb folyókban kívül jól fejlődik a kisebb és nagyobb tavakban, a víztározókban és a holtágakban is.

Táplálék. Elsősorban fitoplankton, azaz parányi lebegő algákat fogyaszt, de sok szerves törmelék és zooplankton is eszik. Táplálékát a kopolyúívek belső oldalán kialakult készülék segítségével szűri ki a vízből.

Szaporodás. Életének ötödik-hatodik évében válik ivaréretté, az ikrások testtömeg-kilogrammonként 60 ezer ivarsejtet érlelnek. Az ivás 20 °C vízhőmérséklet fölött, a folyók nyílt vizében megy végbe. A kibocsátott 1–1,5 mm átmérőjű ikraszemek rövid idő alatt három-négyszeresre duzzadnak, és kikelésig a vízben lebegve fejlődnek.

Elterjedés. Eredeti hazája az Amur és az attól délre eső folyók vízrendszere. Közép- és Kelet-Európában már sokfelé megtalálható.

Harka Ákos-Sallai Zoltán:

Magyarország halfaunája című könyve nyomán

Zentagunarason...

...és Csantavéren jártunk

Előadássorozatunkat ebben az iskolaévben befejeztük, de össze folytatni fogjuk. Ti pedig a szünetidő alatt is küldhetitek írásaitokat a Horognak. Írásaitokat, rajzaitokat, fotóitokat az új iskolaév kezdetétől fogjuk közölni. A nagy zsákmányokról szóló beszámolóknak, az emeletes élményeknek addig a Magyar Szó horgászrovatában – soron kívül! – biztosítunk helyet. Jó fogást!

Elérhetőségeink

**levélcím: Jó Pajtás (Horog), Vojvode Mišića 1.,
21000 Novi Sad**

g-mail: dunaimisi@gmail.com

e-mail: jopajtas.bum@magyarszo.com

telefon: 021/457-100; mobil: 064/467-10-55

A gazdag zsákmány

Egy szép nyári napon elmentem a nagymamámmal horgászni a járeki tóra.

Még előző este bepakoltam a felszerelést. Csalinak bojlit és csontit készítettem. Kora reggel indultunk, amikor kiértünk a vízre, voltak már kint pecások. Kipakoltuk, a horgokat felcsalítottuk, és behajítottuk a szereléseket.

Feszült figyelemmel lestük a bothegyeket, és vártuk a kapást. Időnként halkán megkérdeztük a szomszéd horgászokat, volt-e már kapásuk. Aztán alig telt el fél óra, és egyik horgászbótunk jelzett. Erőteljesen bevágtam, mire a hal heves kirohanással válaszolt. Sokáig kellett fárasztani. Ponty volt, lemértük (két kilót nyomott!), és visszaengedtük.

Mivel bojli-ra kapott, a továbbiakban ezt a csalit részesítettem előnyben. Még ki sem pihentem magam az első hal fárasztásától, már a másik botot is rángatta valami. Ezt a halat is sikerült megakasztanom. Lényegesen kisebb volt az elsőnél, ezért alig öt percig fárasztottam. Megszákholtuk és máris a parton volt. Egykilós amur volt. Ezt is visszaengedtük, akárcsak a többi.

A kapások ugyanis rövid szünetekkel követték egymást. Aznap teljesítményem hat ponty és két amur volt. Ez volt az eddigi legeredményesebb horgásznapom.

Minden horgásztársamnak jó fogást!

Kothai Gábor, 5. a osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

Május 27.

Ma Hella, Gyula, Paszkál napja van.

Hella

A Heléna és a Helga német becézőjéből származik. A Heléna görög mitológiai eredetű név, Menelaosz spártai király feleségének a neve, aki miatt a trójai háború kirobbant. A Heléna újabb keletű átvétel. A név először szláv közvetítéssel, Jelena formában került a magyarba (így hívták például Vak Béla király szerb származású feleségét). Ebből a magyarban Jelona, majd Ilona lett.

1508 (502 éve történt)

A horvátországi Zrinben megszületett Zrínyi Miklós horvát-dalmát és szlavón bán, a szigetvári hős, akinek helytállását dédunokája, gróf Zrínyi Miklós énekelte meg Szigeti veszedelem című művében.

1564. május 27. (446 éve történt)

Meghalt Kálvin János (eredeti nevén: Jean Cauvin) francia-svájci reformátor. 1541-ben lett Genf prédikátora, és haláláig szinte diktatori hatalommal kormányozta a várost. Kálvin tanai még életében elterjedtek Franciaországban, Angliában, Skóciában, Németalföldön, a rajnai Pfalzban és Magyarországon is (református kálvinista egyház).

1878 (132 éve történt)

San Franciscóban megszületett Isadora Duncan amerikai táncosnő, aki a szabad tánc első képviselője, a modern tánc úttörője volt.

Május 28.

Ma Csanád, Emil, Ágoston, Vilmos, Vilma, Germán, Karád napja van.

Germán

Német, latin eredetű név, a latin Germanus névből származik. Jelentése: dárda, kelevész, édes testvér, törzsozós.

Karád

Török, magyar eredetű név, a Kara név - d kicsinyítő képzős származéka. Jelentése ismeretlen.

1923 (87 éve történt)

Megszületett Ligeti György zeneszerző. Ismertebb alkotásai: Másnap (2004) – filmzene; 2001: Űrodüsszeia – filmzene; A ragyogás – filmzene. Színházi zene: Állatfarm, János vitéz.

1987 (23 éve történt)

Mathias Rust 19 éves pilóta magánrepülőgéppel Németországból indulva a moszkvai Vörös téren landolt kijátszva a szovjet légvédelmet.

Május 29.

Ma Magdolna, Mária, Jukundusz, Maxim napja van.

Jukundusz

Latin eredetű név. Jelentése: kellemes (ember).

Maxim

Latin eredetű név, a Maximus családnévből származik. Jelentése: nagy növésű, magas.

1982 (28 éve történt)

Meghalt Romy Schneider (eredeti nevén: Rosemarie Magdelena Albach-Retty) osztrák születésű színésznő, Sissy hercegnő leghíresebb alakítója (A per; Mi újság, Cicamica?).

1953 (57 éve történt)

Edmund Hillary és Tenzing Norgay serpa ezen a napon értek fel a elsőként a világon a Mount Everest csúcsára.

Május 30.

Ma Zsanett, Janka, Johanna, Dezső, Félix, Vazul, Nándor, Ferdinánd napja van.

Zsanett

Héber, latin, francia eredetű név, a Johanna változata, ami a János férfinév női párja. Jelentése Jahve: megkegyelmezett, Isten kegyelme, Isten kegyelme.

Vazul

A Bazil név régi magyar Wazul formájából származik. Az írott névformának a helyes kiejtése Vászol, Vászoly lett volna.

Május utolsó vasárnapja

Nemzetközi gyermeknap. A világ több országában megtartott ünnep. 1950. óta május utolsó vasárnapján ünnepeljük. A cél eleinte az elmaradott, háború sújtotta országok gyermekeinek megsegítését szolgáló akciók szervezése volt. Ezen a napon minden nagyobb településen játékos programokat, versenyeket, báb- és színelőadásokat rendeznek a gyermekek számára.

1431 (579 éve történt)

Jeanne d'Arc (az Orleans-i Szűz) – látomásától vezetve – döntő fordulatot hozott a százéves háborúban Franciaország javára. A lotharingiai parasztlány

Mathias Rust gépe a Vörös téren

VII. Károly királyi serege élén felszabadította az angol megszállás alól Orleans-t, majd Rheimsbe kísérte Károlyt, ahol királlyá koronáztatta. Jeanne d'Arc 1430-ban a burgundi herceg fogságába esett, aki átadta őt a szövetséges angoloknak. Egyházi per alapján 1431. V. 30-án Rouenban eretnokség és bűbájosság miatt máglyán megégették. 1456-tól – rehabilitálása óta – francia nemzeti hősként tisztelik.

1912 (98 éve történt)

Az Ohio állambeli Daytonban 44 éves korában meghalt Wilbur Wright amerikai pilóta, aki fivérével 1903-ban végrehajtotta az első sikeres motoros repülést.

Május 31.

Ma Petronella, Angéla, Tilda, Matild, Mária napja van.

Petronella

A Petrónia kicsinyítő képzős, az alapnév-nél ismertebb származéka. A Petrónia a latin Petronius nemzetségnévből származó férfinévnek (magyarul: Petrónius) a női párja. Ez az etruszk petro vagy a latin petra szóból való, ezek jelentése: edzett férfi, illetve kő.

Matild

Germán eredetű név. Elemeinek jelentése: hatalom + harc.

1930 (80 éve történt)

San Franciscóban megszületett Clint Eastwood amerikai színész, Oscar-díjas rendező, producer. Ismertebb filmjei: Títozatos folyó – rendező; Nincs bocsánat – Oscar-díj – legjobb film, legjobb rendező (1993); Az elefántvadász; Bronco Billy; Szökés Alcatrazból; Bosszú az Eiger csúcsán; Kelly hősei; A Jó, a Rossz és a Csúf; Egy maréknyi dollárért – forgatókönyv.

1922 (88 éve történt)

Londonban megszületett Denholm Elliott angol színész. Ismertebb filmjei: Függyön fel, A terror iskolája, Indiana Jones és az utolsó keresztleslovag, Visszatérés a Kwai folyóhoz, Szoba kilátással, Marco Polo, Orosz Rulett (1975), A híd túl messze van, Dr. Jekyll és Mr. Hyde.

Június 1.

Ma Tünde, Konrád, Torda, Angéla, Jusztin, Paulina, Hortenzia, Simeon, Fortunát napja van.

Konrád

Germán eredetű név. Jelentése: merész és tanács(adó).

Hortenzia

Latin eredetű név, a Hortensius római nemzetségnévből származik. Jelentése: kerti virág.

1926 (84 éve történt)

Los Angelesben megszületett Marilyn Monroe (eredeti nevén: Norma Jeane Baker v. Mortenson) amerikai filmszínésznő.

1937 (73 éve történt)

Megszületett Colleen McCullough ausztrál író. Ismertebb filmjei: Tövismadarak – A hiányzó évek, Mary & Tim, An Indecent Obsession, Tim (1979).

Június 2.

Ma Anita, Kármén, Jenő, Ábel, Csilla, Péter, Irma, Ármin, Kornél, Geminián, Eugén napja van.

Irma

Az Irm- kezdetű germán női nevek német eredetű rövidülése. Alakváltozataival, az Irma és a német Erma névvel együtt Ermin, Irmin germán isten nevéből származik. Jelentése Irmin istenség. Más magyarázat szerint a germán hermin néptörzs nevéből való.

Gemián

Latin eredetű név, a Geminianus név rövidülése. Jelentése: iker.

1904 (106 éve történt)

Szabadfaluban (az akkori Magyarország Temes vármegyéjében) Megszületett Johnny Weissmüller ötszörös olimpiai bajnok amerikai úszó, a Tarzan-filmek hőségének megformálója. Eredetileg Weissmüller Jánosnak hívták. Olimpiai bajnok úszó, filmszínész. Az 1924-es párizsi olimpián öccse, Peter születési bizonyítványát használta. (Peter már Amerikában született, így automatikusan állampolgárrá vált.) 1922. július 22-én elsőként úszta le a 100 métert egy percen belül (58:26 másodperc alatt). Az öt olimpiai arany (és egy vízilabdában szerzett bronz) mellett ötvenkétzer lett amerikai bajnok, hatvanhét világrekordot úszott. Első filmjét 1929-ben forgatta. Az igazi sikert az 1932-ben forgatott Tarzan, a majomember című film hozta meg neki. Ezután még tizenegy Tarzan-filmben játszott a címszerepet. Acapulcóban halt meg 1984. január 20-án.

1896 (114 éve történt)

Guglielmo Marconi Nobel-díjas (1909) fizikus szabadalmaztatta a rádiót.

Nyolcadikosok lettünk

smét vége egy iskolaévnnek. Mint minden nyolcadikos, az újvidéki Petőfi Sándor iskola tanulói is nagyon várják azt a pillanatot, amikor utoljára szólal majd meg az iskolacsengő, jelezve, hogy vége egy életszakasznak, új iskolába kell indulni, új barátok közé. Arról faggattuk őket, milyen is volt ez a nyolc év, melyek azok az élmények, melyekre még sokáig emlékezni fognak.

Második voltam, mikor Székelykevéről Újvidékre költözködtünk. Ez azt jelentette, hogy iskolát kellett cserélnem. Legjobban az új társaságtól féltem. Sikerült jól beilleszkednem. A tanulással nem volt gond, továbbra is jó osztályzataim voltak. Az ötödik osztályt is nagyon vártam. De csak azért, mert így idősebbnek éreztem magam. Egyedül attól féltem, hogy nem jegyzem meg, mikor melyik tanterembe kell mennem. Most már nyolcadikos vagyok. Nagyon várom a középiskolát, a felvételi miatt persze izgulok. Remélem, hogy a mostani osztálytársaimmal továbbra is barátkozni fogok. – **Szabina**

Az elmúlt nyolc évben, mikor az iskolára gondoltam, először mindig a tanárok jutottak eszembe, a tanulás, az osztályzatok miatt. Elsőben még nagyon szerettem

iskolába járni, mert nagyon érdekes volt. Mindig azzal dicsekedtem anyukámnak, hogy megint kaptam egy méhecskét, mert ez volt a legjobb jel. Másodikban már osztályzatokat kaptunk. Ekkor sem voltak gondok. Harmadikban új tanító nénink lett, aki sokkal szigorúbb volt az előbbinél, mivel abban az időben hiperaktív voltam, ez elég nehéz időszak volt számomra. Ötödikben tanár urakat és tanárnőket kaptunk, minden megváltozott, az osztályzataim is. Jobb tanuló lettem, mint alsóban. Nagyon örülök, hogy ebbe az iskolába jártam, mert nagyon sok mindent megtanultam, ami biztosan hasznomra fog válni a jövőben. Az iskolai kirándulásokon rengeteg új barátot szereztem. Az osztálytársaim is hiányozni fognak: Dávid nevetése, Alex és Norbi nevetséges beszélései az órákon, valamint a lányok segítsége a házi feladatok elkészítésében. A tanároknak is fontos szerepük volt az életben, megköszönöm türelmüket, hogy kibírták velem mind a négy évet, mert, bevallom, elég nehéz a természetem. – **Viktor**

Nyolc felejthetetlen évet töltöttünk együtt. Még két hét, és örökre szétválunk útjaink. Az osztálytársaimra mindig emlékezni fogok. Alexra, mert ő volt az osztály

leghumorosabb tanulója, róla és érdekes meséiről rengeteget tudnék írni. Krisztinára, az osztály divathölgyére, aki büszkén mutogatta új, divatos ruháit. Viktorra is, a legjobb barátomra, akivel iskolán kívül is sok időt töltöttünk együtt. Alsóban neki meg nekem volt saját székünk, és csak azon akartunk ülni. Az övé volt a „Töri”, az enyém pedig a „Mozgi”. Dávidra, az osztály órására. Minden órán tőle kérdezzük, mennyi van még az óra végéig. Most már elég csak ránézni, és ő már tudja, mit akarunk. Andreára és Szabinára, az osztály művészeire, Doroteára, akivel kisiskoromban rengeteget sétálgattunk. Nellire és Norbira, akikkel együtt buszozok, így sok érdekes élményben volt részünk. Az udvaron való sétákra, ahol mindannyian sokat beszélgettünk, nevetgeltünk. – **Teodóra**

Nem gondoltam volna, hogy így fogom érezni magam, amikor eljön a nyolcadik vége. Mindannyian egy kicsit szomorúak vagyunk, hogy el kell hagynunk iskolánkat, a második otthonunkat. Az iskola nagyon sokat nyújtott nekünk. Ez alatt nemcsak a tudásra gondolok, hanem a tanárok önzetlen munkájára, türelmére, a sok jó tanácsra is. Köszönjük mindazt, amit értünk tettek. – **Andrea**

Az újvidéki Petőfi Sándor iskola 86 osztálya.

Állnak: Rokvić Erzsébet (osztályfőnök), Petrušić Dorotea, Olajos Teodóra, Nánási Andrea, Drah Krisztina, Szöllősi Kornélia, Milankov Éva (tanítónő) A padon: Kovács Alexander, Kovács Viktor, Stefán Norbert, Mendrei Dávid

Szigetvár hőse

Ötszázkét évvel ezelőtt, 1508. május 27-én a horvátországi Zrinben megszületett Zrínyi Miklós későbbi horvát-dalmát és szlavón bán, a szigetvári hős, akinek helytállását dédunokája, gróf Zrínyi Miklós énekelte meg Szigeti veszedelem című művében.

1526-ban, a mohácsi csata után I. Ferdinándhoz pártolt, 1529-ben a törökök által ostromolt Bécs védelmében vett részt. 1542-ben a király bánná nevezte ki, 1546-ban adományul kapta a Muraközt Csáktornyaival együtt (lapunk fedőlapján a csáktornyai Zrínyi-vár látható). 1556-ig tartó bántága idején állandó küzdelmet folytatott a törökök ellen: 1542-ben győzelmet aratott Somlyónál, 1545-ben vereséget szenvedett a szlavóniai Szelnicénél, 1556-ban ismét győzött Kosztajnicánál, majd Babócsánál. 1557-ben tábornokmester lett, 1560-tól haláláig Baranya és Tolna vármegye főispánja, 1561-től Szigetvár kapitánya, valamint 1563 és 1566 között dunántúli főkapitány volt. 1566. augusztus 6-án II. Szulejmán török szultán 100 000 fős seregével megostromolta a 2500 emberrel védett Szigetvárat. A 600 főre csökkent várőrség visszaszorult a belső várba, a száraz idő miatt a vár védelmét erősítő vizes árkok és mocsarak kiszáradtak, a Győrnél táborozó császári hadsereg nem sietett a segítségükre. Végül Zrínyi Miklós a megmaradt 300 fős csapatával kitört a várból, és mindannyian hősi halált haltak az egyenlőtlen küzdelemben.

Íme néhány részlet a Szigeti veszedelem-ből, némi magyarázattal, hiszen a mai fülnek az egész elég furcsán hangzik.

Keletkezése: 1546–1547 tele

Műfaja: Barokk eposz

Témája: Szigetvár ostroma

Verselése: Felező tizenkettes, de időnként ettől eltérő sorokat is találhatunk. Az újkori eposzokban nem kötelező a hexameteres versforma.

Szerkezete: 15 ének; 1566 versszakból, 6272 sorból áll.

Szigetvár ostroma 1566-ban volt.

Ötödik ének

Míg Szolimán a harcra készül, Zrínyinek fel kell készülnie a támadásra. Összehívhatja a hadnagyokat, várnagyokat, és lelkesítő szavakat intéz hozzájuk. Zrínyi a haditanácson pontos helyzetismertetéssel szól a Szigetvár ellen hamarosan meginduló török támadásról. Hangsúlyozza, hogy mérhetetlen nagyságú támadókkal szemben a katonai sikerek után erkölcsi fölényük tudatában vehetik fel a küzdelmet.

A török nem bátorságával, hanem óriási túlerejében bízva számít a sikerre. Azonban a kisebb létszámú magyar sereg már többször tapasztalta Isten irgalmát, sokszor sikerült isteni segedelemmel, és rendíthetetlen hittel győzelmet aratni pogány sereg felett. A kapitány szavai hitelül felsorolja azokat a helyeket, ahol sikerrel szálltak szembe a török sereggel, sikerült legyőzniük Ulama basát, vér és fáradtság nélkül arattak győzelmet a Rinya folyó mellett, sikerrel vették be a horvátországi Korona várát. A magyar seregnek a keresztény hazáért, családjukért, tisztességükért kell harcolniuk.

*„Ez a' hely s ez a vár légyen dicsőségünk,
Avagy madár gyomra mi koporsóhelyünk.
Mindenképpen emberek s vitézek legyünk,
Úgy marad meg örökkén az a szép mi hírünk.
Fejem fennálltáig lések én veletek,
esküszöm seregek élő Istenének!
Kívánom, hogy ti is így cselekedjetek,
Éles szablyát kézben tartván esküdjetek.”*

Zrínyi megkezdte a felkészülést a harcra, majd levelet ír, és a fiával, Györggyel együtt elküldi a királynak.

Tizenötödik ének

A mennyekben Jehova isten a mennyei seregek előtt trónusán ülve elmondja, hogy a hős szigetvári vitézek érte harcoltak és hálnak most meg. Angyalai élén Gábrriel arkangyalt küldi értük, hogy üldözzék el tőlük a körülöttük forgoló sötét erőket, és majd ő vezesse őket hozzá. Gábrriel serege élén repül Szigetvárra, s amerre halad, az égen egy kereszt jelzi repülését. Gábrriel egy palmaággal repül a bánhoz, és így szól hozzá:

*„Ó, seregek urának kedves szolgálja,
Egész keresztényiségnek vitéz virágja!
Te voltál Jézusnak megszentelt hadnagya:
Ihon az Istennek az ő koronája.”*

Isten angyali légiót küld megsegítésére, duplázza még bátorságát, ne lássa a pogány ellenség az ő levágott fejét, ő végezzen a török vezérrel. Gábrriel elkergeti a magyar sereg körül ólálkodó sötét erőket. Zrínyi ismeri már élete végét, megmaradt ötszáz bátor harcosa élén kiront a várból. A bán megjelenése döbbenetet, félelmet kelt a törökök között. A legkegyetlenebb török harcos, Delimán, aki soha félelmet nem ismert, ő is reszket, de erőt vesz rajta katonai önérzete, önbecsülése. Delimán a kapitánynak akar rontani, de erejét az angyali seregek megtörik, és Zrínyi keze által leli halálát a török katona.

Delimán eleste után felbomlik a rend a török táborban, a legrettegettebb harcosok is megfutamodnak. Delimán eleste

**A turulmadaras Zrínyi-emlékmű
Csáktornya**

után rémülten futnak a törökök Zrínyi elől, aki százakat kaszabol le, míg a szoros védőgyűrűben menekülni igyekvő szultánhoz ér. Szolimán érzi a veszét, hogy a legjobb lenne elmenekülni. A párbeszéd most „egyszerűsített”; az eposzi hős szavaira a „világverő” Szolimán már nem tud válaszolni.

*„Vérszopó szelendek, világnak tolvaja,
Tehetlenségednek eljött órája;
Isten bűneidet tovább nem bocsátja,
El kell menned, vén eb, örök kárhozátra.”
„Így mondván, derekában ketté szakaszt,
Vérét és életét az földre bocsátja;
Átkozódván lelkét császár kiindítá,
Mely testét éltében oly kevélyen tartá.”*

Zrínyi legyőzhetetlennek tűnik; közelharcban senki sem merészkedik vele. Az eposzi hőst csak egy távoli golyó képes megállítani. Zrínyit halála pillanatában körülveszi az angyali sereg, és lelkét Gábrriel arkangyal, míg a többiekét az angyalok viszik az égbe.

*„Angyali legio ott azonnal leszáll,
Dicsérik az Isten hangos muzsikával.
Gábrriel bán lelkét két tized magával,
Földről felemeli gyönyörű szárnyával.
És minden angyal visz magával egy lelkét,
Isten eleiben így viszik ezeket.
Egész angyali kar szép muzsikát kezdett,
És nekem meghagyók, szómnak tegyek véget.”*

Peroratio (Berekesztés)

Az író lezárja művét. Befejezte nagy hírű munkáját, melynek sem az idő, sem a legnagyobb ellenség, az irigység nem árthat. Munkája még akkor is fennmarad, amikor ő már nem lesz az élők sorában. De hírének nemcsak „pennájával”, hanem „bajvivő szablyájával” is megalapozta. Míg él, addig harcol a pogány török ellen.

Egy napom

Ma csütörtök van, és délelőttös vagyok a suliban.

Hétkor felkeltem, megmosakodtam, felöltözködtem, ettem és becsomagoltam a táskámba. Valahogy sejtettem iskolába menet, hogy kapok egy ötöst. Tíz perccel nyolc előtt oda is értem. Első óránk magyar volt. Olvastunk az olvasókönyvből. Egy kis hányingert éreztem, mert negyedik óra után jönnek a bácskertesiek focizni. Ezért izgultam. A második óránk festéssel telt el. Máté és én egy kicsit húzó ökröt rajzoltunk. A harmadik órán szerb feladatokat írtunk a főnevekről. Ekkor kaptuk meg a múlt órai ellenőrzőt, ötös lett. Szeretem a szerbet, de amit ma gyakoroltunk, az egyszerűen förtelmesen nehéz. Negyedik óránk torna, ekkor bemelegíthettünk a focizásra. Utána Tamás és én egyszerre izgultunk öltözködés közben. Már láttuk, hogy megérkeztek a kupusziniai, ezért odamentünk hozzájuk, és köszöntöttük őket. Dénes tanár úr összehívott bennünket, és öt perc múlva már hallatszott is a játékot indító sípszó. Először mi játszottunk az 1. kupusziniai csapattal. Edwin, Ervin, Tamás, Adri, Máté és én alkottuk a csapatunkat. Nagyon jól játszottunk, a végén büntetővel döntöttük el, ki a győztes. A kupusziniaiaknál Olivér kezdte a rúgást. Természetesen gólt is adott. Aztán Máté rúgta a labdát a kapus felé, de az kivédte. A kupusziniaiaknál Réka rúgta mellé, utána pedig én adtam egy szép oldalkapufás gólt. Mikor az utolsó játékosuk is a kapu fölé rúgta a labdát, Ervin egy gyönyörű góllal fejezte be a játékot, így hát győztünk. Dénes tanár úr nagyon örült. A második meccs a 2. kupusziniai csapat ellen játszottuk. Győztünk 4:1-re. Ezt a meccset kivételesen én védtem. A tanár úr nagyon meg volt velünk elégedve, főleg velem. Egy gólt kaptam, amit Tamás öngóljának hívtunk.

Ez volt az én csütörtököm, ami majdnem a legjobb csütörtököm eddigi életemben.

Novák Arnold, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Doroszló

Osztálytársaim

*A padtársam Krisztián,
Néha együtt lógunk a fán.
Régóta a barátom,
Örülök, ha meglátom.*

*Antalovics Krisztián
Az osztály esze, bizony ám!
Mindig okos, sokat fut,
Segít nekem, hogyha tud.*

*Gabika, ha mellettem ül,
Néha a fejemre üt.
Én ezt vissza nem adom,
Még akkor se, ha haragszom.*

*Rebeka is kedves lány,
Sokszor voltam nála már.
Játszottunk mi sokat együtt,
Most is itt van, mellettem ül.*

Szanka Flórián, 6. osztály, Kis Ferenc iskola, Szilágycsaba

Hogyan töltöm a szabadidőmet?

Nekem alig van szabadidőm, mivel zeneiskolába, szerb tanfolyamra és emeltszintűre is járok.

Estéként filmet nézek a bátyámmal, vagy a szüleimmel beszélgetünk a tananyagról, és kérdezzetjük egymást, hogy ki mire emlékszik. Néha vannak olyan kérdések, amire nem tudok válaszolni, de akkor a bátyám felel helyettem.

Szombatnapként tévézek, számítógépezek és néha találkozom a barátaimmal. Velük nyáron fagyizni megyek, télen pedig megnézünk egy jó filmet és kibeszéljük néhány társunkat.

Vasárnaponként kilenckor kell kelnem, mert fél tízre megyek a templomba felolvasni. Amikor hazajövök, máris ebédelünk, utána a szüleim tanulni küldenek a szobámba, mert egész hétfőig nem tanultam.

Sajnos a vasárnapot a hétfő követi, és kezdődik az iskola meg a külön programok, és megint nincs időm semmire.

Molnár Csilla, 6. osztály, József Attila iskola, Bácskertes

Tüskevár varázsa

Kedves olvasóim, ma egy olyan emberrel fogtok találkozni, aki az egész életét a nádasában élő madarak védelmére tette fel. Matula Gergely a neve.

Matula bácsi csónakkal jött ki élém a kis hídhöz. Egy kissé idegenkedtem a csónaktól, de végül is semmi baj nem történhet, mert úszni tudok, és ez megnyugtató.

– Jó napot, Matula bácsi! – üdvözöltem az idős embert.

– Jó napot, fiatalúr! – köszönt vissza.

Elhelyezkedtem a csónakban, az pedig lágyan siklott a vízen a nádas irányába. Az idős embert figyeltem, aki végtelen nyugalommal pipált. A táj, ami élém tárult, lenyűgöző. A madarak zajongása a kelő napsütésben, kész csodát. Ahogy a nádas között utaztunk, apró vízimadarakra lettem figyelmes.

– Milyen madarak ezek, Matula bácsi?

– Szárcsák. Nézz csak, ott az anyjuk is. Amikor elfáradnak, az anyjuk hátára ülnek, és úgy utaznak tovább. Aranyosak, ugye?!

– Nagyon sokfajta madár él erre?

– Igen, igen: géme, kárókatonák, vadlibák is. A legnagyobb és legveszélyesebb a barnakánya. Már negyven éve vigyázok rájuk, hogy az orrvadászok ne lőjék ki a legszebb példányokat. Tudja, akit megfogok, komoly büntetés elé néz a városházán. De hát ez a munkám.

Megérkezünk a berekhez. A parton egy aranyos fekete kiskutya toporgott, és a farkát csóválta. Amint közelebb mentünk, már nem volt olyan barátságos. Morogni kezdett és vakkantott is.

– Csikasz! Vendéget hoztam, és nem illik így fogadni – szólt rá a kutyára Matula bácsi.

A kunyhó előtt valami finomság gőzölgött bográcsban. Ekkor még nem tudtam, hogy szíves vendéglátásban lesz részem. Matula bácsi beinvitált a be-
rekbe.

– Lásd, ez az én főhadiszállásom. Gyakran itt vagyok, néha még éjszaka is kinn vagyok.

Egy nádtetős kis kunyhó állott, az eleje nyitott, benn pedig a gerendákon az edények lógtak.

– Jöjjön csak ide a tűzhöz, itt fogunk ebédelni!

Engedelmeskedtem a felkérésnek.

– Azt hallottam, van itt a nádasban egy vármaradvány is.

– Igen, jól hallotta. A tüskevárat szeretné megnézni?

– Jó lenne.

– Akkor azt ajánlom, hogy hozzon magával csizmát meg szúnyogolajat, szívesen megmutatom a tüskevárat, és mesélni is fogok róla. De most együnk, mert forrón jó a hallé.

– Ilyen finomat életemben nem ettem!

– Azt meg hiszem! – mosolygott az idős ember.

Már alkonyodott, amikor visszaértünk a kis hídhöz. A naplemente is nagyon csodálatos volt, szebbre sikeredett, mint nálunk, a városban. Izgatottan várom azt a napot, amikor a tüskevárat láthatom.

Gortva Zolt, 8. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

**Kovács Kornélia
szabadkai tanuló
rajza**

Egy topolyai kamasz munkanapja

Jaj... Olyan egyformák a hétköznapijaim, ezért szinte mindegy, hogy melyiket írom le. Mivel diák vagyok, a tanulás és az iskola van életem középpontjában. Sajnos.

Szerintem mindenki számára a reggeli felkelés a nap legrosszabb pillanata. Amikor az ember a legédesebb álmát alussza, akkor csörög a mobil. Habár lehet, hogy én kicsit jobb helyzetben vagyok, mivel a kedvenc dalom ébreszt, de ez még akkor is szörnyű.

– Csak még öt percet! – kérelem anyut, mikor egyáltalán nincs kedvem felkelni.

Félálomban öltözöm fel. Reggelizem, de az idő megállás nélkül halad. Indulni kell. A reggeli hűvös időjárás felráz az álmatlanságból, és már alig várom, hogy találkozom osztálytársaimmal. Az egész délelőttöt az iskolában töltöm. Sajnos a szünetek rövidek, és gyorsabban is eltelnek, mint az órák. Ezért igyekszünk élvezni a szabadság minden pillanatát. Ilyenkor úgy érezzük, hogy az órák csigalassúsággal telnek. Általában hat vagy hét órá van naponta. Ezért fáradtan érek haza. Még bőven akad tennivalóm. Mindennap van valami elfoglaltságom; pótórák, különórák, edzések vagy vissza kell menni az iskolába. Az edzéseket kedvelem legjobban, mert ilyenkor elfelejtem a gondokat, és a sportolásra összpontosíthatok. Hiába vagyok elfoglalt, azért mindig hagyok időt a netezésre, csetelésre a barátokkal, barátnőikkel.

A hétköznapijaim nagyon zsúfoltak és unalmasak. Ezért a legjobban a hétvégéket várom, ekkor élvezem a szabadidőmet. De sajnos ez a két nap is hamar elmúlik.

Berkes Izidóra, 7. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Tűvé tettem

Egyik este, mikor pakoltam a táskába, ellenőriztem, hogy minden házim megvan-e. Szerb – megvan, rajz – na, azt még majd megcsinálom, föci – oké, magyar – rendben. Töri – hol a füzetem és az ellenőrzőm, amit alá kellene íratnom? Majd meglesz...

Mire mindennel végeztem, anyu szolt, hogy kész a vacsora. Megkérdeztem anyut is, hogy nem látta-e a törífüzetemet. Vacsora után kezdődött a kedvenc sorozatom a tévében, így minden más feledésbe merült.

De jött a reggel! Robbant a bomba! A törífüzet még mindig nincs sehhol: se az ágyon, se a számítógépénél, se a tévénél.

– Ági, hova tetted a törífüzetemet? – ripakodtam a húgomra.

– Sehova! – felelt, és már szaladt is sírva anyuhoz.

– Jól van, na! Ma töri nélkül megyek suliba. De ha nem sietek, még el is kések az első órától, mert már fél nyolc lesz tíz perc múlva – gondoltam. Aztán észbe kaptam: – Jaj, anyi! Légy szíves, hozd ki a tornafelszerelésemet, bent hagytam az íróasztalon!

– Hozom.

Hát nem megtalálta ott a törífüzetemet is?! És ami rosszabb, az ellenőrzőmet is, ami hármast lett, de anyu még nem tudott erről. Jól kikaptam emiatt.

– Ez a nap is jól kezdődik! – dohogtam rohanás közben. Szerencsére nem késtem el, de csak azért, mert első óránk szerb volt, és a tanárnő még nálam is később érkezett.

Csányi Dorottya, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Bencun Mia
szabadkai tanuló rajza

RÜGYFAKADÁS

Pedig én készültem...

Péntek volt. Ránéztem az órarendre, hogy milyen óráim is lesznek.

Biológia, földrajz, történelem. Egyikből sincs feleletjegyem. Hozzá kellett fognom a tanuláshoz. Akkor jutott eszembe, hogy még nem is reggeliztem. Ettem pár falatot, mert éhesen senki sem tud tanulni. Evés közben lázasan gondolkodtam, vajon melyik tantárggyal kezdjem. Volt még egy kis időm számológépezni. Ráértem, még csak tíz óra volt...

Amikor felocsúdtam, már csak annyi időm maradt, hogy bepakoljak a táskámba. A buszra menet bátorítottam magam, hogy nem fogok felelni. Mást fog felszólítani a tanár. Mire odaértem az iskolába, már egészen megnyugodtam.

Földrajzórán megtörtént a katasztrófa. Felszólított a tanár. Alig akartam hinni a fülemnek.

– Jaj, ne! Mi lesz velem most? Végem. Bele se néztem a füzetbe! – gondoltam magamban, és már izzadni kezdtem. Időm sem volt észhez térni, a tanár már kérdezett is. Felelnem kellett a vulkánokról.

– A vulkánok, a vulkánok lehetnek működők és (nem) mindig működők. Vannak kicsik és nagyok... – válaszoltam dadogva.

A tanár úr látta, hogy baj van, és megkérdezte tőlem, hogy készültem-e.

– Készültem, készültem. Egész délelőtt tanultam – fülfenttem a tanárnak.

Váratlanul kopogtattak. Az ügyeletes diák hozta a körözüvényt. Amíg a tanár olvasta az értesítést, addig én szépen leültem. Mintha semmi sem történt volna. Az értesítés után új tananyagot vettünk.

Én pedig csendben lapítottam, nehogy a tanár rájöjjön, hogy előtte engem feleltetett.

Kószó Tünde, 6. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

Egy házi feladat buktatói

Amióta felsős vagyok, megszorodtak a tantárgyak és a tanulnivalók. A tanárok különböző feladatokkal bombáznak minket, amelyek idővel nehézséget is okozhatnak.

Legutóbb a német háziába tört bele a bicskám. Útközben hazafelé azon morfondíroztam, hogyan fogok válaszolni a kérdésekre. A délutánom a szokásos ütemben telt. Ebédeltam, tévéztem, és egy kicsit szörföztem a neten.

– Ádám, elkezdted már tanulni? – hallottam anyám vészjósló hangját, s ez visszazökkentett a háromdimenziós valóságba.

– Igen, éppen most kezdek neki... – hebegtem bizonytalanul. Kelletlenül kipakoltam a füzetemet, könyveimet, és nekiültem a tanuláshoz. Akármikor a kezem ügyébe került a németfüzet, barátságátlanul eltoltam. Megoldottam a matekfeladatokat, megtanultam a bioszelekt, átismételtam a földrajzanyagot. Elérkezett az idő, hogy kinyissam a németfüzetem, és hogy nekikezdek a kérdések megválaszolásának. Tíz percig tehetetlenül nézegettem a kérdéseket. Ekkor kétségbeesett kiáltás tört ki belőlem:

– Anyuuú, gyere, segíts!

Anyukám, mint a felmentő sereg sietett a segítségemre, szótárakkal felfegyverkezve. Közös erővel, sikeresen lefordítottuk a kérdéseket, és megfogalmaztuk a válaszokat. Az eredményes munka után nyugodtan csuktam be a füzetem.

Másnap a tanárnő megdicsért a jól végzett munkámért. De aztán jött a fizika házi...

Alijević Ádám, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Állatkertben jártam

Tegnap olvastam az újságban, hogy az állatkertben kisbocsok születtek.

– Mikor nézhetem meg őket? – kérdeztem édesanyjától.

– Szombaton menjetek, vidd el a húgodat is! Őt is érdeklik az állatok – hangzott a válasz.

Alig vártuk ezt a napot.

– Fogd a kerékpárod, Ági, és induljunk!

– Adjunk pénzt, hogy az állatokat megetessék! – mondta Peti.

– Ági, nézd, milyen sok édes ki bocs sündörög az anyja körül – kiáltott boldogan Peti.

Megkérdezzük az állatokra vigyázó bácsit, hogy megetethetjük-e a szép kis lényeket?

– Igen, nyugodtan vigyetek nekik ebből a finom, ízletes edelemből – válaszolta az őr.

Nagy büszkén tértünk haza vacsorára.

– Jól éreztétek magatokat? – kérdezte mami.

– Igen, máskor is el szeretnénk menni!

Tóth Emília, 4. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

RÜGYFAKADÁS

Nagyszünetben

Még csak öt perc. A matematikatanárnő a dolgozatokat osztja, és közben kitartóan magyarázza a hibáinkat.

Ramónával levelezek. Az utolsó padban ülünk, és tárgyaljuk a tanárok mondait. A tanárnő még mindig azzal az ötlettel fáraszt, hogy A és B csoportokat alkossunk, de ez már a fejem tetején jön ki.

Kicsőngettek. Annamária és Karolina az elsők között rohannak a folyosóra, mintha a matektanárnő meg akarná verni őket. Timi lohol utánuk, de nem sikerül utolérnie a duót. A fiúk kicsit lustábban mennek ki (kivéve az ugribugri Gregort). Teodórával, Ramónával és Annabellával utolsóként távozunk. Miután lerakjuk a táskákat a következő tantermeinknél, kezdődhet a nagyszünet. Timivel megyek uzsonnát venni. Útközben nagyon kell vigyázni, mert az idősebb felsősök éppen odabiggyeszti magukat, ahova nem kell. Természetesen Timit orron találják, nekem pedig egy hajszálon múlik, hogy kitörjék a fogamat. Míg Timi óvatosan megy át az úton, én már a pékségben vásárolok. A pékségben piszkál egy fiú, hogy miért is vagyok én magyar, és miért nem lakok Magyarországon. Visszafelé jövet találkozom Romival, Annamáriával és a többi lánnyal, bámulják a kirakatot. Az udvarba érve találkozunk az Egészséggel (ezt a nevet adtuk egy fiúnak), aki így piszkálja a Klinacot. Még mindig azzal vádolják, hogy belezúgott Annabellába. Szinte az egész 62 kérdezi, hogy ki az az Annabella. A tanterem elé érve látjuk, hogy Gregor összeverekedett Miszter Háromblúzzal, aki jól meg is veri Gregort, majd otthagyja nyöszörögni a padlón. Felérkezik Saša is, és megint kezdi a piszkálódást, de most Annabella a célpont. Háromblúz dül-fül a sarokban, káromkodik magában, míg Saša szép megjegyzéseket vált Annabellával. A fiúk kuncognak, Annabella rötyög, majd kiköpi az uzsonnát, a többiek pedig hahotáznak Saša vicces mondókáin. Sajnos a történet azok közé tartozik, akik idő előtt érkeznek meg. Összepakoltat bennünket, és költöztet a kémiauterembe.

Ilyen vidám nálunk egy nagyszünet.

Balog Dóra, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Akármit csinállok, rossz

Akármit csinállok, rossz.

Ha kiabálok, a fejemre állok,

Tépem a hajam, semmit se csinállok,

Akármit csinállok rossz:

Ha reggeltől estig tanulok,

Akkor se leszek olyan, mint a tudósok,

Akármit csinállok, rossz...

Ha nyugton maradok,

Igen rendes lány vagyok.

Ez a megoldás, kamaszok!

Kovács Pécskai Emese, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Reggeli ébredés

Sokunk számára igen nagy gondot, problémát jelent a reggeli ébredés. Természetesen ez velem is így van.

Szerintem van erre ésszerű magyarázat. Mint például az, hogy a modern technikának, számítógépnek, telefonnak, tévének, internetnek köszönhetően eléggé későn fekszenek le az emberek. Reggelente a mobiltelefon ébresztő hangja utálatot vált ki mindannyiunkból. De muszáj felkelni, mert mindannyiunknak vannak kötelezettségei, melyeket magunkhoz méltóan el is illik, illetve kell végeznünk. Az én utam reggel először a fürdőszobába vezet. Ahol megmosdok, fogat mosok, valamint kinyitom az ablakot, és rápillantok az időjárásra. Ha rossz az idő, esik az eső, hó, akkor általában rossz kedvem lesz, de ha süt a nap, nekem is jó a kedvem. Utána bemegyek a konyhába, és megnézem, hogy ki van otthon. Hogyha nincs senki, akkor pedig megnézem, hogy anyámék hagytak-e valami üzenetet egy cédulán, nem mintha érdekelne, úgyis visszafekszem, csak megszokásból. Utána bemegyek a szobába, felcsapom a tévét és visszaalszom. De csak akkor, ha nincs otthon senki, különben nem engednék, rögtön tanulnom kéne. Mikor körülbelül 1,5 óra múlva, felriadok, reggelizem, majd újra visszafekszem egy 5 percre, ám ekkor már nem alszom. A végleges felkelés után nekikezdek a házimnak. Az ágyazás még várat magára. Általában már dél-egy óra körül jövök rá, hogy nem is volna olyan rossz ötlet megágyazni...

Hát ilyen az én elég lustálkodós reggelem.

Csetvei Melánia, 7. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kedves Pajtások!

A jó vers vagy fogalmazás mögött legtöbbször olyan esemény áll, amely az érzelmeinkre hat: örömet, bánatot, indulatot gerjeszt, és alkaltsra serkent, ébresztgeti a szunnyadó tehetséget.

Azt hiszem, **az öbecsei Gortva Zsoltnak** egy életre szóló, felejthetetlen olvasmányélménye a Tüskevár, mert ennek az élménynek varázsát nemcsak Zsolt érezte, hanem mi is, akik Zsolt fogalmazását olvassuk. Jó ötlet, hogy Matula tárja föl előtte/előttünk a táj lelkét, titkait, szépségét, de ahogyan azt elmondja, az már Zsolt kifejezőkészségét dicséri.

Amikor a mai Rügyfakadásba válogattam az írásokat, azt vizsgáltam, vajon mi készített benneteket arra, hogy tollat ragadjatok, s az is szempont volt, hogy ez iskolához kötődő élmény legyen, mert ilyen, és ehhez hasonló élmények kerülnek be a ballagó nyolcadikosok tarsolyába.

A múlt heti küldeményeket a következőknek köszönöm:

Ada: Holló Viktor, Körösi Ágota, Vajagić Viola, Volford Dávid;

Csantavér: Balázs Andrea, Fekecs Emese (2 írás), Földi Tamás, Huszár Andrea, Juhász Tünde, Kaslik Denisz, Katona Renáta (2 írás), Kolovec Teodor, Kollár Kati (4 írás!), Kukli Zsófia, Lassú Csenge, Oszvár Olivér, Patócs Endre, Pusín Viktor, Sinkovics Tamara és Szeles Emese; Bravó, csantavériek!

Doroszló: Hegedűs Tímea, Kovács Renáta, Pfeifer Hella és Sztítás Tamás;

Nagyikikinda: Balázs Emília és Kiss Andrea;

Pacsér: Csányi Dorottya és Rekecki Martin;

Szabadka, Đuro Salaj iskola: Budai Árpád, Budincsevy Brigitta, Jenei Dorina (2 írás), Jenei Enikő, Margit Kitti, Kiss Dominik, Kúszó Tünde, Párdity Lília, Romić Márta (2 írás), Seffer Claudia és Simity Gulyás Andreina; Rajtot küldött: Jenei Dorina, Párdity Lília és Romić Márta.

A tanév végi hajrához kitartást, az íráshoz ihletet kíván és üdvözléteit küldi:

Tomán Mária

Ez is egy nap volt

A barátommal még az oviban ismerkedtünk meg. Egyik nap megbeszéltük, hogy eljön hozzám.

Igy is történt. Azon gondolkodtunk, mit játszunk. Eldöntöttük, hogy kotyvasztunk valamit. Persze nem kértünk engedélyt anyukámtól. A konyhából: lisztet, sőt, borsot, ecetet és olajat hoztunk. Ezt az egészet beletettük egy lábasba és összekevertük. Kóstolgattuk. Szörnyű íze volt.

– Szerintem kell még bele olaj – mondtam. Tettünk bele. Megint megkóstoltuk, de ugyanolyan volt az íze, mint az előbb vagy talán még rosszabb.

– Tudod, mit? Nem tettünk bele cukrot – kiáltott fel a barátom. Hát cukrot is tettünk bele. Most meg túl édes volt. Ekkor pillantottuk meg a macskát. Összesúgtunk a barátommal. Elkaptuk a szőrmókot, és rákentük az egész moslékot. Szegény cicus elmenekült a háztól. Jót nevtünk ezen. A barátom hazament, én meg szomorú voltam, mert elment a cicám.

Golik Attila, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Darazsac Diána
szabadkai tanuló
rajza

A dumával csak akkor szórakoztatta Hollywood a nagyérdeműt, amikor feltalálták a hangosfilmet, ám a nagy nevettezők a mozizás hajnalán már népszerűek voltak, milliók rajongtak értük – Katharine Heiglről, Will Ferrellről és a többiekről...

Még ma is – annyi esztendő után – szívesen megnézzük a régi-régi némafilmeket, amelyekben Harold Lloyd, Buster Keaton vagy az utolérhetetlen Charlie Chaplin „diligenskedik”. Ők még egy ősrégi viccet sem meséltek el, de sokat lehetett nevetni rajtuk, mert olyan helyze-

Paul Rudd

tekbe sodródtak, amelyekben nevetségesé váltak. A hangosfilmmel érkezett Stan és Pan, majd nézhettünk társadalmi satírákat, romantikus sztorikat, rajongtunk Peter Sellersért, Marilyn Monroe-ért, Dustin Hoffmannért és a többiekért, Woody Allen és Mel Brooks vígjátékaiért. Az ezredforduló előtt Jim Carrey, a Monty Python-team, Tom Hanks uralták a mezőnyt, végül megjelentek a toalett-humorról felvértezett komédiák, a sztárokkal: Ben Stillerrel, a Wayans fivérekkel

MENŐ FEJEK

A nevetés gyógyszer

Katharine Heigl

és másokkal. Az új nemzedéknek van kiktől „trükköt csenni”, van honnan meríteni. Mutassuk be őket!

Katharine Heigl egykoron gyermekmodellként tűnt fel, de epizód-szereplőként a Holdvilágos éjszakán és A hegyek ura című mozifilmekben is. Számos felejthető film következett, zajos siker nélkül, televíziós szereplés. Mégis a színésznő lassan-lassan az élvonalba verekedte fel magát, s 2005 óta nagynépszerűségnek örvend azok táborában, akik rajonganak a romantikus komédiákért. Egy kórházsztori, a Grace klinika volt az ugródeszka a számára, de a Felkoppintva című víg-

játékban már Katherine-nek adták a sztárszerepet. Legközelebb megnézhethetjük a 27 dresses című vígjátékban. Ő az édes szöszi, aki azonban komoly is tud lenni, ha azt a rendező megkívánja tőle. Komikus előképe a szintén szöszi Meg Ryan. Utolsó hírünk: a színésznő elhagyja a Grace klinika stábját, méghozzá anyagi okokból, vagyis áll a bérvita.

Will Ferrell Kaliforniából ruccant át New Yorkba, hogy fellépjen a Saturday Night Live-ban, de aztán gyakran vissza-visszatért a hollywoodi stúdiókba – filmezni. Will a Frat Pack néven elhíresült társaság tagja, Jack Black, Ben Stiller, Vince Vaughn, Steve Carell, Owen Wilson és Luke Wilson mellett. Ferrellt láttuk több filmben (Zoolander, a rendkívüli, Starsky & Hutch, Ünneprontók ünnepe, Jay és Néma Bob visszavág, Producerek, Kicsikém – Austin Powers 2, Taplógáz – vágtalan változat, Felforgatókönyv, Step Brothers stb.). Gyakran alakítja önmagát, vagyis saját karakterével azonos figurát, de tud görbe tükröt mutatni a társadalomnak is – mások bőrébe bújva. Legjobb dumája: „Nemrég azt olvastam egy cikkben, hogy 195 centi vagyok. Úgy nővök, mint amikor a gimiben a focibajnokságban hét plusz kilót hazudtunk magunknak. Három éven belül már szeretnék legalább 196 centi lenni a magazinokban.”

Paul Rudd a Spinédzserekben Alicia Silverstone mellett marháskodott, majd Júliát csábította sikertelenül Buz Luhrmann Shakespeare-víziójában, láttuk Charlize Theron, Reese Witherspoon és Tobey Maguire oldalán, egyszer Jennifer Anistont is meghódította a Jóbarátokban. A Broadway színpadán is megmutatta magát. Hangos sikert arat a 40 éves szűzben és a Felkoppintva című vígjátékban. Komikus előképe: Bill Crystal. Nagyon béna tud lenni.

A komikusok társaságához csapódott még Seth Rogen és Jon Heder. Seth rajong azért, amit Jim Carrey és Adam Sandler csinál a vásznon Jon, a Nevetséges Napóleon sztárja csak önmaga tehetségére szavaz, nincs előképe. A többi szerepe azonban nem vitte messzire, de animációs filmekhez gyakran kölcsönzi a hangját.

Will Ferrell

Agresszív kismalac

Agresszív kismalac sétál az erdőben. Találkozik a jó tündérrel:

- Agresszív kismalac lehet két kívánságod – mondja a tündér.
- Oké. Verj ebbe a fába egy szöveget, de úgy, hogy senki ne tudja kihúzni!
- Ilyen egyszerű? Tessék! És mi a második kívánságod?
- Húzd ki!

Házi feladat

- Az apuka megkérdi kisfiától:
- Nem vette észre a tanító néni, hogy én segítettem a házi feladat megoldásában?
 - Nem.
 - Na és mit mondott a megoldásodra?
 - Azt, hogy napról napra hülyébb leszek.

Pozitív

- Nos, a gyerekéről egyetlen pozitív dolgot tudok elmondani.
- Mi az?
- Hát... az osztályzatait elnézve biztos vagyok benne, hogy nem szokott puskázni...

Gyors baleset

A csiga és a teknősbéka karamboloznak az erdőben.

Egyetlen szentanú van csak, a lajhár, aki éppen a helyszín közelében himbálózott a fán. A rendőrörsön faggatják a lajhárt, mit látott e szörnyű balesetből. A lajhár a következőt vallja:

- Nem emlékszem, minden olyan gyorsan történt!

Egyes szám 3. személy

A tanár felelni szólítja Pistikét:

- Pistike, mondd meg, mi az egyes szám 3. személy!
- Őőőőő...

Legnagyobb király

- Gizike – mondja az egyik tanárnő a másiknak –, nagyon szépen fejlődik az osztályod! Arra a kérdésre, hogy ki volt a legnagyobb királyunk, már csak nyolcan írták, hogy a Burger King!

Szemüveges tanárnő

A rövidlátó, szemüveges tanárnő kezdi elveszíteni a türelmét.

- Te, ott hátul. Mikor volt az Aranybulla?
- Tudom is én...
- Mikor volt a tatárjárás?
- Tudja a fene.
- De hiszen ezt a múlt órán tanultuk. Mit csináltál tegnap este?
- A kocsmában voltam. Megittunk pár üveg sört a haverokkal.
- És... és ezt csak így kijelented? Hogyan akarsz átmenni a vizsgán?
- Sehogy. Én a vízvezeték szerelő vagyok, és a fűtőtestet jöttem megjavítani.

Diliházban

Két hülye sakkozik a diliházban. Megszólal az egyik:

- Góóóó!
- Erre a másik:
- Te hülye, itt nincs gól, ez nem tenisz!

Mentő kérdés

A hallgatónak nagyon nem megy a vizsga, minden kérdésre rossz választ ad. Tanár:

- Na jó, mentő kérdés a kettesért. Hány villanykapcsoló van ebben a teremben?
- A hallgató forgolódik, számolja a kapcsolókat... Tanár:
- Páros vagy páratlan?
- A hallgató gondolkodik, majd mondja:
- Páros.
- A tanár erre előkap egy villanykapcsolót a zsebéből és így szól:
- Páratlan!

Állathangok

Az első osztályban a tanítónéni megkérdezi:

- Mit mond a tehén?
- Múú.
- Mit mond a macska?
- Miáúúú.
- Remek! És az egér?
- Klikk!

Nyuszika és az oroszlán

A nyuszika ül a bokorban, és a körmét reszeli. Arra megy a róka.

- Hát te mit csinálsz, nyuszika?
- Várom az oroszlánt, és ha erre jön, jól beledöföm az éles karmaimat.
- Később jön a medve.
- Hát te mit csinálsz, nyuszika?
- Várom az oroszlánt, és ha erre jön, jól beledöföm az éles karmaimat.
- Arra megy az oroszlán.
- Hát te mit csinálsz, nyuszika?
- Reszelem a körmöm, és közben butaságokat beszélek...

– Legyél óvatos barátom, a térkép szerint itt veszélyes csapda van!

– Szegény tetű Pali, egy hajszálon múlik az élete.

Számítógép-mániás

A tízéves, számítógép-mániás kisfiút elviszi az anyja az orvoshoz, mert lázas, és csúnyán köhög. Mikor kijönnek a rendelőből, az anyuka így szól a fiúhoz:

- A doktor bácsi azt mondta, hogy összeszedtél valami vírust.
- Húha, akkor ez azt jelenti, hogy engem is újra kell installálni?

Automata repülőgép

A nem túl távoli jövőben elkészül az első, teljesen számítógép vezérelte repülőgép. Elérkezik az első próbaút ideje.

A repülőgép a korszerű, grafikus felületű operációs rendszere által vezérelve odagördül az utaskapuhoz. Az utasok beszállnak, majd az ajtók automatikusan bezáródnak. Ezután a gép lassan odagördül a felszállópályára és kis idő múlva elkezd a felszállást. Egy mesterséges hang megszólal a hangosbeszélőben:

- Hölgyeim és uraim! Önök a világ első automata repülőgépén utaznak, amelyen minden feladatot számítógépek látnak el. Gépünk hamarosan felemelkedik a földről, és megkezdí útját... és megkezdí útját... és megkezdí útját...

A síró nyuszigyerek

A nyuszigyerek sírva megy haza. Az apja megáll előtte, feltűri karjain az inget és így szól:

- Ki bántott fiam?
- A medve! – szipogja a kisnyuszi.
- Az apja lehúzza a karjain az inget és így szól:
- Te bajod! Miért kötekedtél vele?

Közmondások az új évezredből

- A szomszéd gépe mindig gyorsabb.
- Szövegszerkesztőből nem lesz vírusölő.
- Ki mint installál, úgy szörfözik.
- CD-ről bootolt (azelőtt: bal lábbal kelt fel).
- Amilyen a login, olyan a bejelentkező képernyő.
- Mutasd a háttérképed, megmondom, ki vagy!
- Bizzál Istenben, és mentsél rendszeresen!
- Sok könyvtár közt elvész a file.
- Közös számítógépnek tele van a gyökérkönyvtára.
- Ép hardverben ép szoftver.
- Jobb ma egy notebook, mint holnap egy szerver.

Nagyon ketyeg

- Doktor úr, valami nagyon ketyeg idebent, mióta bevettem az új altatót, amit ajánlott.
- És hogy vette be?
- Ahogy mondta, lefekvés előtt, egy órával.

Két tehén

- Két tehén nadrágot vásárol a boltban.
- Mondja az egyik:
- Bőő!
- Mondja a másik.
- Honnan tudod, még fel sem próbált!

Vendégség

- Medvééknél vendégség van.
- Medvemama így szól a medvegyerekhez:
- Nem szégyelled magad? Mutatkozz be a vendégeknek!
- Mire a medvegyerek:
- Bocs...

Abszolút udvarias

- Ki az abszolút udvarias?
- ???
- A buszvezető, aki átadja az ülőhelyét.

Gyanakvó

- Ki az abszolút gyanakvó?
- ???
- Aki mielőtt kesztyűt húz, belenéz, hogy nincs-e benne az ellenség keze.

Lehetetlen

- Mi az abszolút lehetetlen?
- ???
- Lakatlan szigeten tömegverekedés.

Üres könyv

- Mi az abszolút üres könyv?
- ???
- Az íratlan szabályok könyve!

Forgóajtó

- Mi az abszolút lehetetlen?
- ???
- Becsapni a forgóajtót.

– Hogyan éli túl a nyarat a hóember?

– Nahát, milyen vastag jég lehet itt, hogy ilyen vastagon felszórták homokkal!

Jódal Rózsa

Kosssssava

Álmomban Versecen jártam

Álmomban a verseci katedrálisban térdeltem sokadmagammal, zúgott az orgona, a kórusban ott énekelt minden halottam, halottunk, és misét az öreg Bodai esperes celebrált, akinek hiányzott mind a húsz körme.

Ritkán álmodom, azt is többnyire elfelejtem, mire álomittasan, kótyagosan felneszelek, feltápáskodom. Olykor a reggeli, közvetlenül a felébredés előtti álmokból-álomgubancokból sejlik csak föl egy-egy foszlány, amely a nap folyamán még néhányszor csalfán felvilan-megcsillan, mint a mohos műkavics mögött eltűnő akváriumi (arany)hal fátyolszerűen towarezgő-hullámzó uszonya. Az éjjel azonban rosszul voltam. Arra riadtam fel, hogy émelygek, szédülök, s valami mintha rám telepedett volna, nyom és lassan, de szívósan igyekszik bekebelezni. Megpróbáltam felébredni, felülni, lerázni magamról a fájdalmat és a csontomig hatoló megmagyarázhatatlan félelmet – sikoltani! –, de mint valami sötét, ragadós, végeláthatatlan és mélységesen mély dágvány kapaszkodott belém, tapadt hozzám az álom, sehogy sem tudtam magamat belőle kitépni. Megkísértem a jobb, majd a bal oldalamba fordulni, túldobni

magamat az egészen, megkeresni a fejem felett vagy a mellettem álló asztalkán – itt kell valahol lennie! – a kapcsolót, de ezernyi sötétben visszahúzó karral, karommal, lerázhatatlan, megfoghatatlan, áttetsző hálós lepellel nyúlt utánam a hagymáz, s én ismételten alábuktam, alábucskáztam, elmerültem benne. A megáradt Mesić patak szennyese vize forgott-kavargott a Kápolnahegy oldalából kibányászott szabálytalan alakú, ezüstösen csillogó gránitkövekkel kirakott folyókában, s forgatott engem is, sodort a Baláta felé. A Magyar utca, a Temesvári utca, a Vracsar utca s a Vízi utca házai már tövig áztak benne, egy pillanatra mintha Baby ángyikám kopott perzsaszőnyeget láttam volna – iszappal súlyosan és zsírosan meg-

rakottan – felvillanni, és valaki azt suttogetta, a távolba mutatva: „Ott erőszakolta meg az a ruszki a mi Bözsinket, ni!” S én egyszerre vergődtem, fuldokoltam a Mesić vízében, és tapadtam négy-ötévesként kimeredt, karikára nyitott sötét szemmel egy félig betámasztott ablaktáblához, miközben a kocsijúton púposra rakott „speditér” kocsik vágattak a Ribáló felé, tetejükön karok és lábak lógtak, kalimpáltak minden irányban, és egyikük után egy ide-oda verődő, ide-oda földhöz-gránitkockákhoz verődő, csapódó zsák volt kötve, amelyről később azt suttogetták, hogy nem is zsák volt az, hanem ember, és hogy

azokkal a szertemerő karokkal és lábakkal együtt az a zsákember, emberzsák is várja – valahol a Ribáló mélyén – némi mésszel és szikes földdel tessék-lássék letakarva, a Feltámadást... Csodálkoztam, hogy visszafelé folyik, hömpölyög velem a víz, már a mi fertályunkon, a Moša Pijade utcában, a valamikori Urbanen Gasséban ömlik alá zuhatagként, s a Kárpátokból, a Törökfejről és a Várhegyről, a Szamárhegy lankáin és a Kápolnahegy elkonfiskált-újraépített villáin átbucskázza, hajdan volt szőlő- és borkirályok muskotályszagú gazdagságát, a Pénzt, a Hatalmat, a környék szőlőskertjeinek évszázados tragédiáját – a Peronoszpóra rémuralmát és irtó hadjáratát a végtelen időben csak egyetlen pillanat sikerének és

*Kedves Olvasó
Tanulók!*

Egy új Forum-könyvből, Jódal Rózsa *Kosssssava* című novelláskötetéből olvashattok egy részletet mai rovatunkban. Az *Álmomban Versecen jártam* című novella az író gyermekkoráról szól – s mint olyan, tele van emlékekkel, látomással, örömmel, félelmmel, szorongással, mindazzal, ami a gyermeki gondolkodás tartozéka.

Jódal Rózsa amellett, hogy a *Jó Pajtás Hadaró Jutkájának* szellemi szülőanyja, az egyetlen vajdasági magyar íródinasztia tagja – édesanyja Börcsök Erzsébet ismert író volt.

Élménydús olvasást!

Bencze Erika

balsikerének fogva fel, a Kálvária cövekként álló, mindig konokul újra rendbe hozott és újrafestett stációi mellett sisteregve-sustorogva árad, egyre csak árad a mérhetetlen víz, évezredek vizei zubognak, fortyognak itt alá, már eltűntek a járdák, el a kocsit, mindent egyesít, kiegyenlít, mindent el- és belep a víz, hiába lejt az utca, hiába lejt, süllyed egyre lejjebb az egész város, az egész környék, kajlán a határ felé hajolva... Rég lebontott házunk hajdani hálószobájának kukucskaablakából mama sovány keze rebben felém, mindig ott várt, ott lesett, fenntartás nélküli rajongással... „Segíts! Mama, segíts, elmerülök!”, nyújtom feléje a magamét, de a víz csak sodor tovább. Most a hajdani láger

– álmomban is tudom, hogy hajdani immár – kapujában topogunk, szögesdróttjai mögül magyarok és németek rémülettől torz arcai merednek felénk, tata arca sovány és borostás, a fegyveresek nem engedik, hogy beadjuk az ételhordót, tata odaszorítja fejét a dróthoz, sír: „Meg akartam menteni azt a hülye tyúkot, mondtam a névsorolvasónak, azt üvöltöttem, hogy hiszen magyar, a neve magyar, ő meg pillogott jobbra-balra, de amikor látta, hányan lépnek ki a sorból, hát ő is kilépett, megigazította a fejkendőjét, és dacosan azt mondta: »Ich bin a' a'ne Deutsche!«” Tata sír – vagy ez már később volt? – sír és egészen vörös a szemféhére és én az álom-vízzel-zuhataggal küszködve is tudom, az én bűnöm, hogy elcsaltam Ver-

secről hozzánk, a viszonylagos jólétbe, ahol sose tudott megszokni. „Janika ha itt marad, ma is élne!”, mered rám sokat tudóan Berki néni, és szívelégtelenségtől formátlanná dagadt tömzsi kis karólábain eltűnik előlem valahol a Darányiék pékműhelye közelében, de már billegünk-ballagunk is hazafelé az iskolából: a csattanó piros arcú Lajkó Erzs, a két szeplős, egércopfos Darányi lány és én, nyápican és kipirulva a kíváncsiságtól, amikor a lányok a fülembé súgják: „Te, a Misu és a Kati – b...tak!” Vihognak, kacarásznak, és én nem értem, min, rohanok hát – csattogó szandállal – haza, és már a kapuból kiáltom: „Mama, mi az, hogy b...ni?” A kis töltött galamb Popov néni előgöndörödik a kapunyitásra, mindig előjön, valahányszor megnyitok a közös kapu, tata szerint nincs még egy ilyen kíváncsi nősemély az utcában, azért is olyan kövér, mert mást se csinál, csak kíváncsiskodik meg povedál, de én szeretem a Popov nénit, mert ő Nenice, a szívbeli barátnőm mamája, és valahányszor meggyes köttest süt, mindig áthoz egy púpozott tányérkával, és most éppen azt sutyorogja: „Pazite, komšija, šta govorite pred detetom, ono vas može odneti i na vešala. Čudna su vremena došla. Upravo sam čula o jednom tragičnom slučaju, slušajte samo...” Mi Nenicével összerötyögünk, a kerítés két oldaláról felváltva visszahangozzuk azt, hogy: „Lala!”, ez a titkos jelszavunk, majd eltűnünk a kert málna- és ribiszkebokrai között háborús mentőszolgálatot játszani... De már vasárnap van, két nagy rózsaszín masni a mézszínű farkocsaimban, és a szüleimmel kézen fogva megyünk a templomba. Zúgnak a hangok, és a Vizes Varga, aki vízmérnök, fent hegedüli a kórusban az Álmodozást, mindannyian térdepelünk, rengetegen vagyunk, a templom zsúfolásig megtelt – a fényes, barnaeres márványpadlózat, a vidám-tarka üvegtrázsokon zöldre-kékre-meggyvörösre varázsolvá záporozik be a napfény, ott villózik a karcsú, égbe nyúló oszlopokon, végigpásztázik a hosszú-hosszú, visszhangzó templomhajón, megcsillan szegény Szent Gellért már eléggé elmosódott freskóján ott a rózsaszín márvány szenteltvíztartó fölött, és én borzasztóan sajnálom, hogy a Gonoszok le fogják lökni a szikláról, ez már sajnos biztos és visszafordíthatatlan, és én még utána évekig keresem a hegyen azt a sziklát, ahonnan letaszították szegény öreg Gellértet, a Vértanút...

És egyszerre május van, májusi ájtatosság, a Mária-oltár csupa-csupa fehér orgona, és körülötte hol kigyullad, hol elalszik az ezernyi-milliónyi kicsi-pici villanykörte, és

kigyullad, elalszik, kigyullad, elalszik, valaki játszik a villanykapcsolóval, mi, gyerekek felsikkanunk az örömtől, az öreg sekrestyés megrovón pillant ránk, és felénk nyújtja hosszú rúdján az aranyrojtos bordóbárony perselyt. „Ő, Nagyasszony, nemzetünk reménye. Rád szegezzük könnytelt szemeink”, harsogja a kórus, a szép Hemberger lány, aki később egy szerb tiszt felesége lesz, szólózik – micsoda szoprán! – sóhajtanak fel a hívők, s Bodai esperes slingelt fehér karingében égne emeli két, örökké reszkető kezét, amelyen egyetlen köröm sincs, mert válltáskor kihúzgálták neki... Bodai esperes úr karikagyűrűt húz Virág tanár úr és Velcsov Ilonka ujjára, és megkérdi őket, akarnak-e egymás férje/felesége lenni, mire ők kimondják a boldogító igent. Radics Hajnalka talpig babarózsaszín, én meg nefelejcskék koszorúslány ruhában markoljuk nagy igyekezettel az őzikeszemű menyasszony uszályát, de én már tudom, s ez álomban egészen természetes, hogy tudom, Virág tanár urat már másnap behívatták és kérdőre vonják, faggatják, hogyan mert párttag létere templomban esküdni – azok faggatják, akik meghívottként maguk is végigették a pecsenyés-tortás esküvői ebédet – és Virág tanár úr repül... Mintha zuhannék... Próbállok megkapaszkodni...

(...)

Egy első elemire való magyar osztályt nem tudatok összekaparni. Itt, ahol magyar középiskola is volt. Szerb, magyar, román középiskola. A Sterija házról hullik a vakolat. Herczeg Ferenc Lépcsős Patikája... „Áll még, tárlatokat is rendeznek benne!” Rendeznek, persze, de a kutya sem tudja már, hogy valamikor itt volt itthon, itt volt kisfiú a **Hét sváb** írója... „Azon a találkozón a gyerekek magyarul szavaltak.” **Bemagolt** verseket szavaltak. Nem értették őket. Azt sem értették, mit kérdezzük tőlük... „Te csak hallgass! Te is elmentél. Elmentél. Mondd, mit tettél értünk azóta, mit... De mi nem hagyunk!” Jaj! Ne bántsatok! Olyan sok **rossz** történt itt velem gyerekkoromban. Olyan rengeteg sok rossz... „Mi, milyen rossz, egyet mondj...” Azok a vége láthatatlan veszekedések... Ordítózások. S a szegénység. A megaláztatások. Intrika, irigység. Minden. **El akartam felejtetni!** „És sikerült? Mondd: sikerült legalább?” **NEM!** Nem sikerült!... Felébredni! Fel akarok ébredni! Félek! Ne haragudjatok: **FÉLEK** tőletek... a kapcsoló... Megvan. Megvan. Fény. Egy kis vacak hatvanas villanykörte, de mégis. Még érzem magam körül a fekete gomolygást, még... Mélyeket lélegzek. Jaj,

a gyomrom! Kirohanok a fürdőszobába... és kijön, kiárad belőlem... Mi is? A kihűlt déli paprikásmaradék? Valika penészes pálinkája? A felgyülemlett, rejtegetett, elnyomott emlékeim? Micsoda megkönynyebbülés! Hát persze! A penészes pálinka. Annak kell lennie... Még mindig itt érzem magam körül a versecieket. Keipék, a jobb oldali szomszédaink. Keip Rita és Helga, a német barátnőim, akik az anyjukkal kívándoroltak, kimenekültek Németországba, de az apjuk itt maradt, mert ő magyarnak érezte magát. Később Borba toloncolták, nem tudom, mi lett vele. Rita, úgy hírlík, te ott Németországban, az ígért földjén kiestél (kiugrottál?) az emeleti ablakotokból. Miért? Radics Jóska, a bal oldali szomszéd, a jóban-rosszban mindig igaz haver, akinek katonáéknál ment tönkre a szíve, most ott nyugszik a verseci (áttelepített) temetőben. A fia mellett. Miért halt meg a fiad is, Józsi? Sággh Herbert Németországban él, belépett egy szerzetesrendbe, majd kiugrott és megnősült, két gyerek apja. Pataki Jancsi, az első táncosom, talán Amerikában van, a Dömöndi fiú Ausztráliában, Zoffmann Jutka, ha igaz, Angliában, a húga Magyarországon, Radics Hajnalka, Halupka Józsi és még néhányan családostul újvidéki lakosok. Hilda, nyolc évig hű padtársam és nyavalygásaimban lelki támaszom. Most halt meg a férje, Szabadkán temették el. Hilda cukros, életunt és vissza akar költözni Versecre. Ennyi év után. Vissza. Örökre. Mind itt vannak körülöttem. Az ángyikám. Nyolc éve halott. Az anyósom. Három éve halott. Mama huszonöt éve. Tata harminc éve. Már harminc éve! Ferkó bácsi tizen-nyolc, az apósom is tizen-nyolc, Jenő bácsi tizenegyet, az unokatestvéreim... Tóni bácsi hány éve is? Nincs kitől megkérdezzem. A katedrális is üres, üres volt legutóbb, nincsenek hívek, illetve alig vannak. A golyóütötte sebeket befoltózták, külföldről küldtek pénzt, ó, pénzt azért még küldenek, de a poros Mária-oltár körül már csak néhány sarlóvá görbült árny tüsténkedik, láttam. A magyar (?) gyerekek bemagolt magyar verseket szavalnak... Elhallgatott (bennem) az orgonaszó. „Glória”, suttogom, az álomra emlékezve, de a hangok, hangfoszlányok, érzésmaradékok a szoba négy sarka, szögletei, rései, repedései felé inálnak, tűnedeznek, s ott szertefoszlanak. Csak a csend marad velem. Csak a csend. „Miért?”, kérdelem, de a szemembe záporozó fényben már egészen természetesnek tartom, hogy nincs, aki válaszoljon.

(1996)

A hónap telefonja

HTC Legend

Bár nem a Legend a HTC mostani csúcsmo-
delje (ez a cím meg-
osztva illeti meg a HD2-t és a Desire-t), a készülék mégis az egyik
legjobban várt telefon volt a piacon. Az ok egyszerű: az Andro-
id-piacon igen népszerű Hero továbbfejlesztéséről lévén szó, minden-
ki azt várta, hogy egy kiváló felsőkategóriás okostelefon kerül majd a
boltokba.

A várakozás tehát nagy volt, és szerencsére nem is csalódtunk: a Legend kiválóan sikerült akár a külsejét, akár a hardvert, akár a szoftvert
vesszük alapul. Már a telefon kicsomagolása után, első kézbevételekor
érezni fogjuk, hogy nem egy közönséges készülékről van szó: a HTC
ugyanis a Legend „házát” egyetlen alumíniumtömbből faragta ki. A
Mac-Bookokról ismerős megoldásnak nagy előnye, hogy nincsenek il-
lesztések, a mobil így rendkívül jól összerakott, masszív hatást kelt. Hát-
ránya viszont, hogy az elem, a SIM és microSD kártyák ki- és behelye-
zése az alsó, fekete műanyag burkolat levétele és egy másik műanyag
retesz felhajtása után végezhető csak el. Mivel ez a rekesz tartja bent
az akkut, így a microSD-csere gyakorlatilag nem oldható meg a telefon
kikapcsolása nélkül.

Ettől az egy hibától eltekintve a készülék külseje csak dicséretet
érdemel, mint ahogy a 3,2"-es AMOLED kijelző is: színei gyönyörűek,
fényereje pedig kiváló. Ujjunkat kapacitív technológiával érzékeli, így
elég csak hozzáérnünk, és már használhatjuk is – de nem ez az egyet-
len kezelőszerv a telefonon: alul, ahol az előd Herón a trackball volt,
itt egy optikai trackpad (görgető) található. A kijelző alatt elhelyezett
négy gomb hasznos, de kicsit nehezen nyomható be. Mindezekkel a te-
lefon kezelése egyszerű és gyors, ám a 600 MHz-es processzor teljesít-
ménye nem mindig elég az ablakok teljesen folyamatos mozgatásához.
Szerencsére lassulást vagy megtorpanást csak akkor tapasztaltunk, ha
10-15 program is futott a háttérben (a készülékben egyébként 384 MB

RAM van), de például bonyolultabb weboldalak átgörgetésénél nem
volt mindig folyamatos a mozgás. Ettől függetlenül a zoom hibátlanul
és gyorsan működött a weboldalakon és a fotóalbumban is.

A Legend operációs rendszere a legújabb, 2.1-es Android, amelyre a
HTC Sense kezelői felülete került. Ez az együttes nagyon jól teljesített,
az összesen hét „kezdőképernyő” pedig tökéletesen testre szabható a
sokféle minialkalmazás segítségével. A megszokott mobilfunkciók (te-
lefon, üzenetkezelés, határidőnapló) természetesen rendelkezésre áll-
nak, ugyanakkor a Google-hoz méltó módon a Legend tudását igazán
akkor használhatjuk ki, ha folyamatosan online vagyunk. Ekkor a Gmail,
Facebook, Twitter, Flickr, Piacas és hasonló netes közösségi oldalak, fo-
tóalbumok frissítései is megjelennek a telefonon, és ezeket, ha szüksé-
ges, a telefonkönyvbe is integrálhatjuk (így például a névjegy megfe-
lelő mezőjébe bekerül a Facebookon megadott születésnap, amelyre
természetesen a naptár figyelmeztet is). Mindez azt jelenti, hogy olyan
előfizetéssel, amely nem tartalmaz legalább 100–200 MB-os havi for-
galmi keretet, nem érdemes a Legendet használni – pont a legjobb
funkcióit kell majd kikapcsolnunk (ezt a csodakütyüt egyébként sem
a szegénylegényeknek találták ki, mi is inkább műszaki érdekességei
miatt mutatjuk be e csúcsmo-
del telefont).

A kategóriának és az árszintnek megfelelően a népszerű telefo-
nos extrák közül sem hiányzik semmi: van benne A-GPS (ezt alpból
a Google Mapsszel használhatjuk ki), FM rádió és hátul egy 5 Mpixeles
fényképezőgép is. A készülék alpból is magas tudásszintjét az And-
roid Marketből letölthető szofverekkel bővíthetjük tetszés szerint – az
elérhető körülbelül 50 ezer alkalmazás között minden létező igényre
találunk programot...

HOROSZKÓP

KOS

Előfordulhat, hogy a mostani időszakban nagy esélyed van, hogy megperzselődj valaki érzelmeitől. Ez a veszély leselkedik rád, feltevé, ha ezt egyáltalán veszélynek lehet nevezni. Jelen esetben jó lesz vigyázni, ugyanis nagy gondba is sodorhatnak az érzelmeid. Ha valamiféle művészetek vonzanak, ez jó időszak a kibontakozásra.

BIKA

Több jó ötleted is támad mostanában. Elbűvölően tudsz mesélni elképzeléseidről, és úgy tűnik, ez teljesen ki is elégít. Mintha az lenne a célod, hogy környezeted megcsodálhassa csillogó szellemeket, tátott szájjal hallgassák színes előadásaidat. Ha esetleg a kivitelezés is érdekel, akkor elsősorban alapos kritikának kell alávetned ötleteidet.

IKREK

Nem szereted, ha barátaid kiszámíthatatlanok, esetleg szeszélyesek. Szeretnél lezárni bizonyos történéseket, de ez nem megy olyan gyorsan. Mindenesetre nem árt legalább belekezdeni, ha másnem úgy, hogy mindig udvariasan és tapintatosan viselkedsz, sőt érezteted szeretteiddel, barátaiddal, hogy minden tekintetben igen nagylelkű és nagyvonalú vagy.

RÁK

Érzelmi kapcsolatod derűs, békés. Zavaró körülmények e téren nem merülnek fel. A kiegyensúlyozott háttér nagyfokú lelki, hangulati stabilitást ad. Így feladataidat is eredményesen végzed. A környezetben levőkkel nagyon jó a kapcsolatod.

OROSZLÁN

A környezetedre gyakorolt hatásod boldoggá tesz, sőt most játszva megtanulhatsz minden új dolgot, ami érdekel. Egy remek hír feldobhat, ezzel olyasmit is elintézhetsz, amit korábban nem tudtál. Egy újdonsült ismeretséged is sokat hozhat a konyhára.

SZÜZ

Változtatnod kell az életeden, légy hát felkészülve minden helyzetre. Ezt úgy érheted el, ha beengeded az újat az életedbe, a régit pedig szeretettel elengeded, hiszen akármennyi probléma is származott belőle, a segítségével tudsz most továbblépni. Bár a nehéz helyzetekben is számíthatsz valaki támogatására, mégis tudnod kell, hol a határ.

MÉRLEG

Szereted a kényelmes kapcsolatokat, azokat, amelyekért nem kell naponta megharcolni, és amelyekben meghatározó szerepet játszol. Nem szívesen veszed tudomásul azt, ha valakinek eltérő véleménye van, vagy esetleg megpróbálna változtatni a dolgok jelenlegi állásán. Ne lepődj meg, ha azért veszítesz el egy kapcsolatot, mert az a bizonyos illető nem ismeri el többé abszolút tekintélyedet.

SKORPIÓ

Vigyáznod kell, mert több érzelmi válság fenyeget. Lezárul egy szakasz az életedben, de azért nem áll meg a világ. Bízz benne, hogy a lezárt szakasz után jön egy újabb, ami esetleg még jobb is lehet. Próbálgd odafigyelni a stílusodra, mert előfordulhat, hogy saját magad alatt vágod a fát.

NYILAS

Időnként úgy érzed, hogy szorult helyzetben vagy, és nagyon is jól jönne egy kis támogatás. Kecsegtető ajánlatot kapsz, de nem igazán rokonszenves, aki szövetséget kínál. Az ilyen esélyt ki kell használni még akkor is, ha néhányan megpróbálnak lebeszélni erről.

BAK

Mintha a borult ég után kisütne a Nap. Jó szelek fújják most szerencséd vitorláját, bízhatasz benne, hogy tevékenységedet a magasabb erők segítik. Bármit tervezel, minden sikerülhet. Szerencse kíséri lépéseidet, de vigyázz, hogy ne kockáztass túl sokat feleslegesen. Kerüld a veszélyeket!

VÍZÖNTŐ

Gyarapodik a tudásod, elkötelezettséghez a jobbítás szándéka társul. Egy utazás tűnik fel a láthatáron, amely nemcsak új ismeretségeket, változásokat hozhat az életedbe, hanem álmaid megvalósításához is közelebb kerülhetsz általa.

HALAK

A hét elején még csalódottan érezheted magad, de pár nap múlva fordulhat a kocka. Ugyanis igazi nagy falat kerülhet a tányérodra, csak meg tudj vele birkózni! Úgy érezd, hogy egész életed átalakuláson megy keresztül, ami nem is alopaltan.

Fogadj örökbe egy telefonfülkét!

Angliától elválaszthatatlan a fekete taxi, a levelesláda, az emeletes busz és a piros telefonkabin. A turisták milliószámra fényképeztetik magukat ajtájában, maguk az angolok pedig a végsőkéig lícitálnak rájuk a világhálón, ahol akár 3900 fontot is elkérnek értük, s ha sikerül megvenniük egyet, zuhanyozóvá vagy italbárrá alakítják. A kioszkot, ahogy angolul nevezik a kabint, hagyományosan „postahivatal-pirosra” festik, akár csak a postaládákat.

A mobiltelefon megjelenése halálra ítélte őket, ám a brit falvak mindent megtesznek piros telefonfülkéik megmentéséért: örökbe fogadják ezeket az ikonnak számító létesítményeket, és új életet lehelnek belé-

jük. Manapság nem egy közlők verskabin, művészeti galéria vagy könyvtár formájában működik tovább. A fülkében ma kis jácintcsokor, kertészeti és konyhaművészeti folyóiratok láthatók, a falakra verseket ragasztottak, de telefon már nincs benne: „ez a fülke már nem a BT (brit telefontársaság) tulajdona, a készüléket kisserelték, és ma a helyi hatóságoké” – figyelmeztet az ajtóra erősített felirat.

A brit telefontársaság kidolgozta a Fogadjon örökbe egy telefonfülkét! elnevezésű programját, amelynek révén a települések jelképes, 1 fontos áron juthattak a kabin birtokába. Pályázatot is hirdetett a kabinok „legjobb örökbefogadó szülei” címre, ame-

lyet végül a Cambridge közelében lévő Great Shelford település nyert el. A kabinnak lakója van: egy próbababa, amelyet az elemi iskola tanulói készítenek. A figura minden hónapban más öltözetet kap, például egy istenséget testesít meg, vagy az angol történelem valamelyik híres alakját.

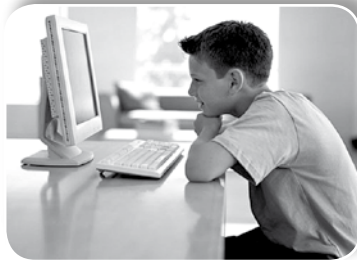
Az Anglia délnyugati részében lévő Westbury-sub-Mendip faluban a telefonfülkéből könyvtár lett – „a legkisebb a világon”, mondják büszkén a 800 fős település lakói. A falusiak ingyen hoznak könyveket, 24 órától 24-ben nyitva tart. Még ki is világítják az álmatlanságban szenvedők érdekében.

Mi az a CVS?

A számítógép okozta látáspanaszok (CVS – Computer Vision Syndrome) csupán nemrég óta terjednek járványszerűen a számítógép-felhasználók között, és öt fő tünetük van: szemmerőltetés, fejfájás, homályos látás, szemszárazság, nyak- és/vagy hátfájás. Ezek fő kiváltó okai a számítógép-monitorok, valamint a környezet, amelyben a gépet használjuk (neonvilágítás, rosszul tervezett számítógépasztalok stb.). A jó hír, hogy a szakemberek olyan vizuális kijelzőeszközöket (VDT), más néven számítógép-monitorokat fejlesztettek ki, amelyek normális használat mellett biztonságosak, és egyáltalán nem károsítják a szemet. Eddig még semmilyen kísérleti vagy klinikai bizonyítékot nem találtak arra, hogy ezeknek a monitoroknak a kisugárzása szembetegséget okozott volna.

Bizonyos óvintézkedésekkel mérsekélhetők azok a szemet ingerlő és fárasztó hatások, melyeket a számítógép előtt töltött hosszabb idő vált ki.

• Bizonyosodj meg róla, hogy a monitor legalább 50 centiméterre van a szemedtől.

• Alkalmazd a 20/20/20 szabályt, azaz húsz percnyi számítógépes munka után legalább húsz másodpercen keresztül nézz valamilyen húsz lábra (6 méterre) levő tárgyat.

• A szobád megvilágítása ne legyen vakító.

• Állítsd élesre a képernyő intenzitását.

• Használd a monitor kontraszt- és fényerő-beállítási lehetőségeit.

• A képernyőt állítsd 15–35 fokos látószögbe, és a szemed vízszintes síkjánál alacsonyabbra.

• Az ablak úgy helyezkedjen el, hogy téled balra vagy jobbra legyen (semmiképp sem a monitorral szemben vagy mögötte).

Tarts egy kis pihenőt, ha időnként káprázik a szemed, aztán folytathatod a gépelést, szörfölést, olvasást, tanulást, filmnézést vagy játékot.

Bohókás kertékszerek

Amun kívül más is jön Izlandról mostanság, például a híres izlandi moha, amely csak úgy burjánzik a sziget környezeti körülményei között. No meg pár ügyes ékszertervező, akik kitalálták, hogy a városi embernek is jár a saját kiskert. Meg is alkották a kertékszer-kollekciójukat, amelynek lényege, hogy a speciális anyagból készült ékszerekben mohát nevelünk. A hosszú szálú izlandi moha leginkább egy miniatűr fűcsomóra emlékeztet, ráadásul roppant könnyű gondozni: a hozzá járó flakonból adagolhatunk rá vízpermetet. Ha ügyesen gondozzuk, akár egy évig is virít a kezünkön vagy nyakunkban a növényke. Üdítő színfolt ez a bohókás kertékszer.

a szőrzet felmeredését és a reszketést idézi fel; e kettőből minden konkrét és elvont jelentésárvanyalat megmagyarázható.

Honnan ered a torzonborz szavunk?

Torzonborznak nevezzük a borzas hajú embert. A sajátos összetétel a torzas-borzas, torza-borza ikerszavak elemeiből alakult ki.

Ezek első eleme feltehetően a régi, hangfestő eredetű torzan (ellenkezik, dacoskodik

jelentésű) igével kapcsolatos, amelynek torzast származéka borzol jelentésű lehetett. A borzol, borzas (borzad) szintén hangfestő eredetű, a hidegtől való reszketést és az undorodást festi le br mássalhangzóival. A szócsalád a fázás és undorodás két testi tünetét,

A legutóbbi hagyományápolási órán a múzeumban jártunk. Raffai Judit néprajzkutató fogadott bennünket. Megtudtuk tőle, hogy mit is jelent az a szó, hogy néprajzkutató, s mi a munkája. Megnéztünk egy felvételt, melyen Cérna Miklós oromhegyesi népmesemondó szerepelt. Két mesét hallgattunk meg előadásában. Azután a múzeum másik részében megnéztünk néhány papírszínházat – ami nekem nagyon érdekes, különös volt. Ki is próbálhattuk a bábuk tologatását. – **Besnyi Botond és Vukov Johanna**

Május 14-én a városi stadionban voltunk. Az RTS futóversenyén vettünk részt (délelőtt tizkor Szerbia több városában futottak a diákok). Iskolánkból 119 alsós vett részt. Mi, negyedikesek 400 métert futottunk. Amikor odaértünk, megláttuk, hogy milyen nagy a pálya. Én egy kicsit megrémültem, de azt hiszem a többiek is. Mindannyian lefutottuk a távot. A tancsi két ötöst ígért tornából, amit megkaptunk. Otthon boldogan meséltem, hogy lefutottam a távot. (**Besnyi Botond, Bencun Mia, Pap Iván**).

Amikor jelt adtak az indulásra, megtörtént a baj. Valaki ellőkött, s a földön találtam magam. Fölpatlantam, és futottam tovább. Fájós, vérzős lábbal értem célba. Emlékezetes marad számomra ez a futás. – **Tóth Johanna**

A múlt héten nagydolgozatot írtunk magyarból. A jellemzésről tanultunk, így a dolgozatban magunkról kellett írunk. 4,35 lett az osztály átlaga. A tancsi elégedett volt velünk. – **Pivártsik Niko, Győrfi Tihamér, Varga Róbert és Imamović Inesz**

Gyakorló tanító néni érkezett osztályunkba. Neve: Pánczél Hajnalka. Két hétig ő fog bennünket tanítani. Érdekes órákat tartott. Megkedveltük. – **Vukov Johanna**

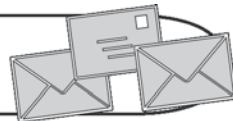
**4. c osztály,
J. J. Zmaj iskola, Szabadka**

A zentai Ci-Fi Központ egy nagyszabású gyermekfesztivál megszervezésére készült néhány hónappal ezelőtt. Pályázatot is hirdettek a fesztivál nevének és emblémájának megtervezésére. Osztályunk is jelentkezett e pályázatra. Óriási volt az öröm, amikor megtudtam, hogy az általam javasolt név és embléma is felkerült a rendezvényt hirdető plakátra. Én lettem a fesztivál keresztanyja – mondta a tanító néni. A Mosolytenger gyermekfesztivál megrendezését május 15-ére tervezték, de a rossz idő belerontott. A díjamat ennek ellenére megkaptam – ami nem más, mint egy digitális fényképezőgép. – **Tóth Johanna**

A díjammal

MIZUJS?

Nyelvi és nyelvhelyességi verseny

Május 15-én a szabadkai Széchenyi István Általános Iskola adott otthont a köztársasági szintű Magyar nyelvi és nyelvhelyességi versenynek, melyre hat körzet ötvenkét iskolájából érkeztek felső osztályos tanulók, összesen száznégyn, hogy összemérjék tudásukat. A megmérettetést követően a délutánt a kelebiai ménesben töltötték. Az ötödik osztályosok kategóriájában első helyen végzett Major József, a bezdáni Testvérség-Egység iskolából, második lett Lajcsák Huanita, a törökkanizsai Jovan Jovanović Zmaj iskolából, harmadik helyen pedig Korhecz Réka és Lipták Ramona végzett, akik a palicsi Miroslav Antić iskola tanulói. A hatodikosok közül az első helyet Mészáros Mónika, a zombori Testvérség-Egység iskola tanulója szerezte meg, négyen azonos pontszámot elérve másodikok lettek, így Novák Sztella (Jovan Mikici iskola, Szabadka), Bálint Tiffany (Id. Kovács Gyula iskola, Bácskossuthfalva), Szabó Dávid (Csáki Lajos iskola, Topolya) és Fehér Petra (Jovan Jovanović Zmaj iskola, Martonos). A harmadik helyen is négyen osztoztak, Antalovics Krisztián (Kis Ferenc iskola, Szilágyi), Varga

Valentina (Dózsa György iskola, Gunaras), Vass Annamária (Nikola Tesla iskola, Topolya) és Sárkány Krisztina (Petőfi Sándor iskola, Óbecse). A hetedikesek közül Korhecz Dalma lett az első helyezett, a palicsi Miroslav Antić iskola tanulója, a második helyen Molnár Valentin (Testvérség-Egység iskola, Zombor), Halász Hunor (Csáki Lajos iskola, Topolya) és Kovács Olivér (Miroslav Antić iskola, Palics) osztoztak, a harmadik helyen pedig Magyarics Krisztina (Petőfi Brigád iskola, Kúla), Berkes Izidóra (Csáki Lajos iskola, Topolya) és Lőrincz Dianna (Fejős Klára iskola, Nagykikinda) végeztek. A nyolcadik osztályosok kategóriájában első lett Budincsevy Brigitta, a szabadkai Đuro Salaj iskola tanulója, Sándor Donátnak (Szervó Mihály iskola, Muzslya), Katona Katalinnak (Nikola Tesla iskola, Topolya) és Nagy Emesének (Hunyadi János iskola, Csantavér) pedig a második helyet sikerül megszerezniük, míg a harmadik helyen Vénics Anett, a szabadkai Széchenyi István iskola tanulója végzett. A nyertesek a diploma mellett könyvjutalomban részesültek.

S. L.

Ada

A Cseh Károly iskola 5. b osztályából Mészáros Andrea jutott tovább a népmesemondó versenyre, Volford Dávid és Severy Iván a magyar nyelvi versenyen, Severy Iván és Farkas Anett pedig a műszaki versenyen vettek részt. – **Holló Viktor**

A Tündérszó meseíró pályázatra az 5. c-ből a következő tanulók küldték el munkáikat: Dér Lilla, Narancsik Helén, Narancsik Helga, Móricz Tímea, Könyves Regina, Ludman Márk, Lévai Erik, Orcsik Henrietta és Koós Roland. – **Balog Réka**

Örömmel tudatjuk, hogy osztályunk tanulója, Párdity Lidia 2. helyezést ért el a Lázár Ervin emlékére kiírt magyarországi képzőművészeti pályázaton. A pályázatra közel ezer munka érkezett be, amelyeket Tolna megye legismertebb képzőművészei értékelték. Az ünnepélyes díjkiosztásra május 16-án került sor Sárszentlőrincen, ahol a résztvevők megismerkedhettek az 1200 lelket számláló falu nevezetességeivel is.

**Jenei Dorina, 4. c,
Đuro Salaj iskola, Szabadka**

Szeretsz a középpontban lenni?

**Mindannyian ismerünk olyan embereket, akik
legszívesebben egérlyukba bújnának,
ha környezetük érdeklődése rájuk irányul.
Persze vannak olyanok is, akik nagyon is élvezik,
ha a középpontba kerülhetnek.
Vajon te melyik típusba tartozol?**

**1. Az iskolaépületben két szabad
tanterem van: egy földszinti
és egy emeleti. Melyiket
választanád?**

- a) A földszinti. – 0
- b) Az emeleti. – 4

**2. Zavar, ha valaki figyel evés
közben?**

- a) Igen, zavar. – 0
- b) Egy kicsit. – 2
- c) Egyáltalán nem. – 4

**3. Problémát okoz, ha a szülinapi
bulin már csak egy adag
harapnivaló van, és azt szeretnéd
elvenni?**

- a) Igen, bár tudom,
hogy butaság. – 0
- b) Nem, miért zavarna? – 4

**4. Milyen fontos neked, hogy az
iskolai kirándulások alkalmával az
ablak mellett foglalj helyet?**

- a) Nagyon fontos, mert mindig akad
valami látnivaló. – 0
- b) Nem olyan fontos, de ha sikerül,
akkor örülök neki. – 2
- c) Egyáltalán nem fontos. – 4

5. Jó szervezőnek tartod magad?

- a) Igen, szerintem elég
jól megy. – 4
- b) A megoldandó feladattól függ. – 2
- c) Nem tartozik az erősségeim
közé. – 0

**6. Mit gondolsz, könnyű megismerni
másoknak a te valódi éned?**

- a) Nem könnyű, néha még magam
sem látom tisztán. – 0
- b) Kevés emberismerettel
lehetséges. – 2
- c) Elég könnyű, semmit sem
takargatok. – 4

**7. Előfordul, hogy amikor közösen
néztek a barátaiddal egy filmet,
hangosan nevelsz a vicces
részeknél?**

- a) Nem, a többiek miatt
megpróbálok uralkodni
magamon. – 0
- b) Alkalmanként, ha tényleg vicces,
amit látok. – 2
- c) Biztosan, ha jól szórakozom
a filmen. – 4

**8. Milyen vagy, amikor magadról
mesélsz?**

- a) Néha túlzásokba esem. – 4
- b) Inkább alábecsülöm magam. – 0
- c) Őszinte vagyok. – 2

**9. Képes lennél könyv nélkül
elmondani egy mesét?**

- a) Igen, nem jelentene
problémát. – 4
- b) Egyet-kettőt el tudnék
mesélni. – 2
- c) Biztosan nem. – 0

Értékelés

**Számold össze a válaszaid mellett
található pontszámokat, és olvasd
el az annak megfelelő értékelést!**

0 és 11 pont között

Szívesen maradsz a háttérben. Nem szereted, ha figyelnek. Különösen mértéktartó vagy, és leginkább elbújniál a kíváncsi tekintetek elől, ha a környezeted érdeklődést tanúsít irántad. Talán félsz a felsüléstől? Nyugodtan mutatnál több önbizalmat, és nem kellene annyira tiszteletben tartanod a többiek véleményét. Ha véletlenül mégis a középpontba kerülsz, maradj nyugodt és laza! Senki sem tökéletes, a többiek pont ugyanannyit hibáznak, mint te.

12 és 24 pont között

Nem teszel meg mindent azért, hogy a középpontba kerülj, de nem tiltakozol, ha mégis úgy alakul. Akkor is egészen jól érzed magad, ha bizonyos távolságból figyelheted a dolgok alakulását. Mindeközben egyáltalán nem vagy félnék, elég jól el vagy látva önbizalommal is, de inkább a helyzetnek megfelelően cselekszel. Előfordul, hogy kissé ideges vagy, amikor minden pillantás várakozásteljesen rád szegeződik, ennek ellenére sikerül leplezned izgalmad.

25 és 36 pont között

Neked semmiféle gondot nem okoz, ha a figyelem középpontjába kerülsz. Sőt élvezed és keresed az ilyen helyzeteket. Ez leginkább a beszédedben, beszélgetéskor mutatkozik meg, ezekben ugyanis gyorsan magadhoz tudod ragadni az irányítást. Nem tolakodóan, hanem stílusosan és viccesen veszed át a szót, így a többiek nem érzik úgy, hogy letaroltad őket. A külsőségekben is szereted megmutatni egyéni stílusod.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves lány vagyok. A barátom már 9 hónapja szakított velem, de én még mindig érzek iránta valamit. Amikor együtt voltunk, nagyon sokat beszélgettünk, és sok mindent meg is tudtunk egymásról... A szakítás után nem pletykáltuk el egymás titkait senkinek, ezért úgy érzem, talán ő is érez még irántam valamit... Amikor néha összefutunk, egy ideig a szemembe néz, majd mintha ott sem lennék. Azt mondta, hogy nem tudunk találkozni, és ezért szakít velem. Nem tudom, mitévő legyek! Nem merek beszélni vele, mert félek, hogy visszautasít... Kérem, segítsenek! Nagyon szenvedek, és minden este telesírom a párnámat.

Válasz:

Kedves S. O. S.!

Ha hiszed, ha nem, a 9 hónap nagy idő. Ez idő alatt, ha meggondolta volna magát a fiú, már régen újra együtt lennétek. Sajnos nem írtál többet a fiúról. Jó lenne legalább annyit tudni, hogy hány éves, és mit mondott, miért nem találkozhat veled. De így is jó. Amit megtehetsz, az az, hogy lefoglalod, aktivizálsd magad, hogy ne kelljen állandóan a fiúról álmodoznod, és abban reménykedni, hogy újra kibékültök. A legjobb lenne, ha lefekvés előtt mozognál egy nagyot. Próbáld meg, ha lehetséges, zenés-mozgásos csoportot találni, ahol új ismeretségeket köthetsz. A zene és a mozgás elfeledtetni veled a bánatodat. A rendszeres mozgás (torna, futás stb.) boldogsághormonokat termel a szerveztünkben, és ezek után más szemüvegen keresztül látjuk a világot. A fiút és a volt kapcsolatot pedig hagyd „békében nyugodni”. Mindent, amit érzel a fiúval és a volt szerelmeiddel kapcsolatosan írd meg egy levélben (kiírod magadból még egyszer a fájdalmadat), és a levelet temessed el a kertben, egy kiásott lyukba vagy még jobb, hamvaszd el gyufa segítségével. (Vigyázz, nehogy tüzet okozz!) Ha pontot tétél erre a történetre, könnyebb lesz a jövő felé fordulnod, kinyílni más fiúk, újabb szerelmek felé.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizennégy éves vagyok, és van egy nagy baráti társaságom, amelyikben nagyon jól érzem magam. Ebben a társaságban több a fiú, mint a lány. Nekem ez megfelel, mert mindig jobban éreztem magam a fiúk társaságában, mint a lányokéban, lehet, hogy azért mert idősebb fiú testvérem van, és mindig a barátaival lógtam. A társaságomban sok fiúnak tetszem, nekem viszont csak egyetlenegy fiú dobogtatja meg a szívemet. A gond az, hogy én alacsony vagyok (még 160 cm sem), ő viszont jó magas, én a válla alattig érek. Mindezt még az is tetőzi, hogy eléggé fogpiszkáló alkatú. Engem igazából ez nem zavar, de szerintem hülyén néznék ki egymás mellett. Nagyon jól megvagyunk együtt, de én még többet szeretnék, úgy tűnik, nem szeretem igazából, inkább csak kedvelem. A barátnőim azt mondták, hogy ne foglalkozzak a külsőségekkel, mert végül is nem az a lényege egy kapcsolatnak. Én nem vagyok biztos, hogy menni fog a dolog. Érdemes-e megpróbálni? Kérlek, adj tanácsot!

S. O. S.”

Válasz:

Kedves Lili!

Ha te úgy érzed, hogy tetszik neked a fiú, és többet szeretnél kapni tőle a barátságánál, akkor vágj bele, persze, ha a fiúban is megvan a hajlandóság. Ha kölcsönös köztetek a vonzalom, egyáltalán nincs mitől tartanod. Számos olyan híres párost ismerünk (színésznők, sportolók), ahol derékig, jobb esetben hónuk aljáig ér az arájuk. Ez még mindig jobb, mintha fordítva lenne. Habár ilyen esetek is vannak. Inkább arra összpontosíts, hogy ne viselkedj túl rámenősen a fiúval, nehogy meggondolja magát. Viselkedj nőiesen, tapintatosan, finoman. Beszélgetsetek sokat, legyen sok közös témátok, amikor csak lehet, legyetek együtt, ismerjétek meg egymást minél jobban. Ha megismered és még jobban megszereted a jó és rossz tulajdonságaival együtt, nem lesznek fontosak számodra a centik sem. Lépcsők meg sokfelé találhatóak, így kiegyenlítheted a magasságot. De valahol azt is olvastam, hogy az uszodában mindenkinek nyakig ér a víz. Mindenesetre, ha tetszik a fiú, ne azzal törődj, hogy hogyan látnak benneteket mások, hanem azzal, hogy jól éreztétek magatokat egymás társaságában.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenhárom éves vagyok, magas (170 cm) és 90 kg. Nagyon rosszul érzem magam a saját bőrömben, és elhataroztam, hogy minél előbb lefogyok. Nem eszek este, kihagytam a kenyeret, ebédkor csak csipegetek (ez anyukám véleménye). Le is fogytam két kilót, de közelépett anyukám, és azt mondta, hogy abba kell hagynom a diétát, mert rossz vége lesz, ha keveset eszem. Hogyan szabadulhatok meg a fölös kilóktól? Mit tegyek, mert a fiúk nem szeretik a kövér lányokat. Én is fiúzni szeretnék, mint a többi lány az osztályomból. Segíts! Mit tegyek?!

D.”

Válasz:

Kedves D.!

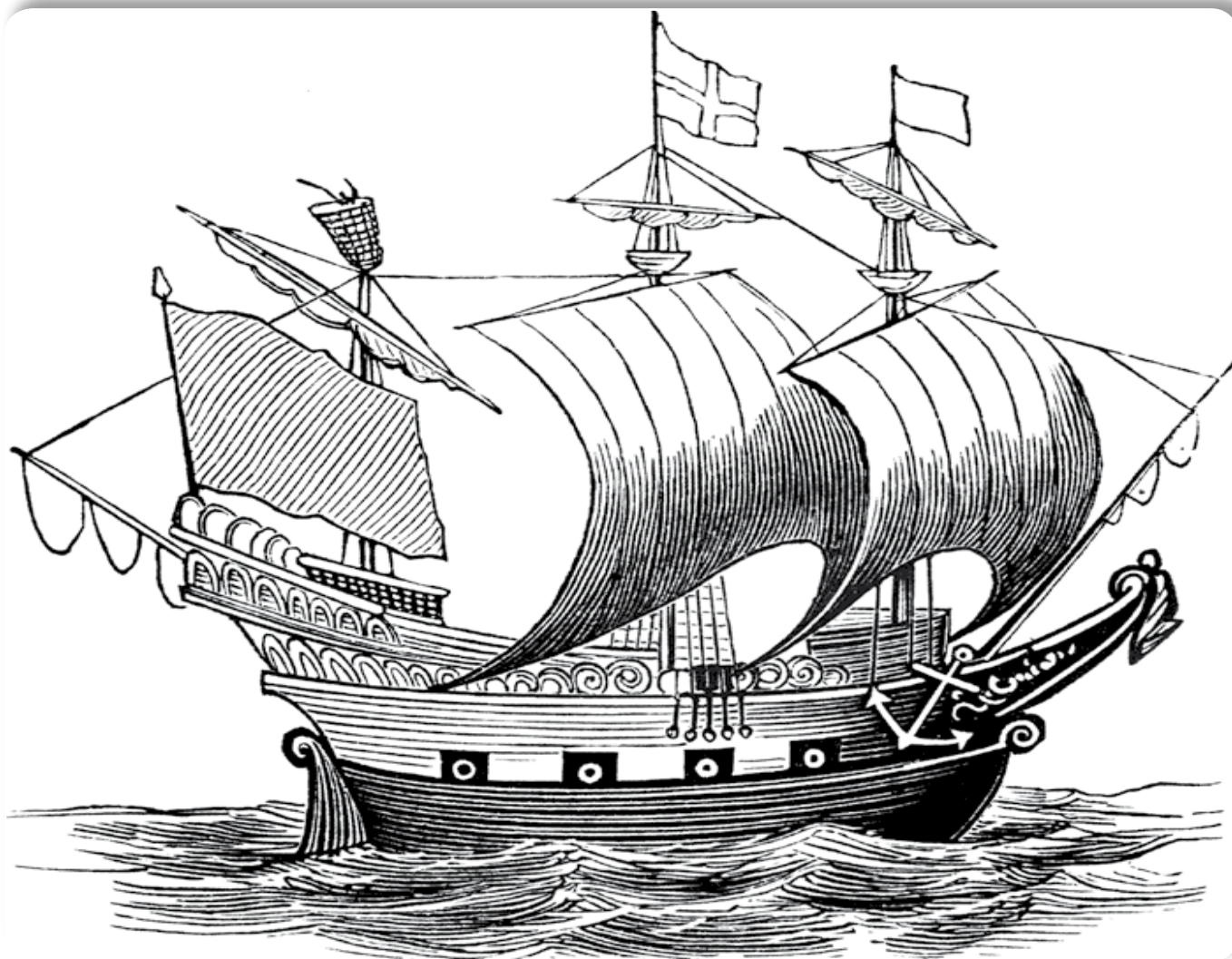
Egy biztos, nagyon is megértelek, mert tinikoromban én is ugyanezt éltem meg, és bevallom, ma sem tartozom a soványak közé. Idővel azonban megtanultam elfogadni és szeretni magamat olyannak, amilyen vagyok. Anyukádnak igazat adok, tinikorban igenis vigyázni kell a nem evéssel, mert nagyon gyorsan kóros állapotba kerülhetnek a lányok, és a fiúk is.

Azt is tudnod kell, hogy gyorsan, eredményesen lefogytani nem lehet. Csak életmód-változtatással érhető el tartós eredmény. Csodabogyó, csodaital nincs. A koplalással elvesztett kilók, amint abbahagyod, duplán jönnek vissza.

Egészségesen kell étkezned. Főtt vagy gyorsan és roston sült húsokat, salátákat, párolt vagy grillezett zöldségeket fogyassz, kenyeret, péksüteményeket nagyon keveset ehetsz. Igyekezz sovány tejből készült tejtermékeket fogyasztani. Naponta legalább ötször kell étkezni. A reggeli, ebéd és a vacsora mellé be kell iktatni tízórait és uzsonnát is, gyümölcs vagy joghurt formájában. Ha csak lehet, este 7 óra után ne egyél, sem nassolni valót, sem vacsorát. És ami nagyon fontos, az a rendszeres, mindennapos mozgás. Az ún. kardio- és zsírégető tornákat részesítik előnyben a fogyás szakemberei. Hogy melyek ezek? Nézz utána az interneten, majd a tornatanárod segítségével állíts össze egy gyakorlatsorozatot, amit nap mint nap végigtornázol. Sokat segít a kerékpározás, futás, de a kötélugrás is. (Az utóbbihoz nincs szükséged nagy helyre és bonyolult eszközökre.) Ha kitartó vagy és elszánt, biztos, hogy tartós eredményt érsz el, elégedett leszel önmagaddal és a kilóiddal.

Lili”

A négy királyfi

Élt Afrikában valamikor régen egy király, négy kedves, szép szál fiával. Egyetlen hibájuk volt csupán, hogy könnyelműen szórták a pénzt. Bölcs tanácsadók azt eszelték ki, hogy menjen mind a négy fiú világgá, szerencsét próbálni. Addig talán a király meg tudja tölteni újra a birodalom kincstárait. A négy testvér megállapodott egymással, hogy ahányan vannak, annyifelé mennek, és pontosan tíz év múlva találkoznak az apjuk udvarában.

Mind a négy királyfi föltette magában, hogy valamilyen mesterségben tökéletesíti magát. Pontosan tíz év múlva találkoztak apjuk udvarában, ahol a tanácsadóknak beszámoltak arról, hogy mivel töltötték idejüket.

– Én Párizsban valamennyi tudományt kitanultam – dicsekedett a legidősebb királyfi.

– Énbőlőlem Szicíliában a leghíresebb vadász lett. Nálam jobban ijjal bánni senki sem tud! – folytatta a kisebbik.

– Katalóniában csak tolvajok élnek – sajnálkozott a harmadik királyfi. – De a csenés,

eltulajdonítás művészetét senki sem érti jobban nálam.

– Én pedig Genovában a hajóépítést sajátítottam el – számolt be a legkisebb királyfi. – Pompás vitorlásokat tudok építeni.

– Nagyszerű – kiáltott fel a legidősebb fiú. – Király édesapám, tanulmányaim során egy régi pergamenre bukkantam. Egy kincsekben gazdag szigetet ábrázol, melyen egy királykisasszony él, egy sárkány fogságában. A kincs tulajdonképpen a sárkányé. Ha elmennénk erre a szigetre, és kiszabadítanánk a királykisasszonyt, hajónkat megrakhatnánk kincsekkel, és úgy térhetnénk vissza.

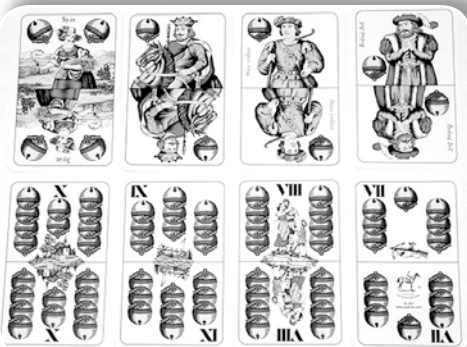
A legkisebb királyfi megépítette a hajót a legidősebb királyfi útmutatása alapján. Öccse elcsente a sárkány által őrzött aranyat, ezüstöt, gyémántot. A sárkány szerencséjére éppen aludt, és a királykisasszony sem lár-mázta fel, hiszen örült, hogy megszabadulhatott a fogságból.

Amikor már fent volt mind a négy királyfi a hajón, a kincssel és a királykisasszonnyal egyetemben, és a hajó, vitorláit kibontva elindult velük visszafelé a tengeren, akkor vették csak észre, hogy utánuk úszik a sárkány. Mindannyian roppant megijedtek. De a Szicíliában nevelkedett királyfi megnyugtatta őket:

– Ne féljete, amíg engem láttok! – És fölemelve íját oly gyorsan lövöldözte a nyílvesszőket a sárkány felé, hogy az ijedtében megfordult, és visszaúszott a szigetére.

De hogy a négy királyfi közül ki vette végül feleségül a gyönyörű szép királykisasszonyt, azt viszont nektek kell kitalálnotok, mert annak a pergamennek az alját, amin ezt a mesét találtam, lerágta egy mohó és bizonyára éhes egérke.

Olasz népmese

ZSIBONGÓ

Az egyik legnépszerűbb társasjáték: a kártya

Az egyik legrégebbi társasjáték, a kártyajáték annyira népszerűvé vált, hogy része lett a társas életünknek. Keletkezése, kialakulása tisztázatlan, századokra visszamenően alig maradtak fenn róla hitelt érdemlő feljegyzések.

A legkorábbi forrás egy a 17. Századból származó kínai enciklopédia, amely szerint a mai kártyajátékhoz hasonló játék már 1120-ban ismert volt Kínában. Sok évszázad telt el attól az időtől, amikor a kézzel festett kártya csak a főurak szórakozása volt, napjainkig, amikor a gyárak millió számra ontják és teszik mindenki számára elérhetővé a kártyákat. A kártyalapok mindig követték a kor ízlését, divatját, szokásait, sokszor a történelem nagy eseményei is tükröződtek rajtuk.

A szerencsejátékot kedvelő kínaiak eredetileg a papírpénzeikkel folytattak kártyaszerű játékot. A pénz elrongyolódása miatt később keskeny papírlapokra festették a pénz megkülönböztető jegyeit, s azokkal játszottak. Így alakulhatott ki a mai kár-

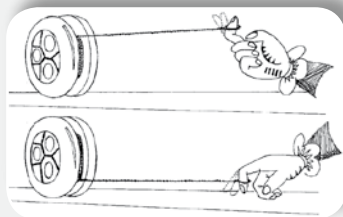
tyalap őse, amely nem valamiféle feltalálás, hanem hosszú fejlődési folyamat része. Zarándokok, vándorkereskedők szórakoztak

a kártyával hosszú útjuk során, Európába a selyemúton érkezett a kártyajáték.

Az első európai emlék szerint a kártyajátékot a gyengeelméjű VI. Károly, francia király szórakoztatására eszelték ki. Magyarországon először Kapisztrán János korhólo prédikációja tesz említést a kártya szenvedélyéről. Számos tudós és művész készített egyedi kártyalapokat, egykoron önálló művészet volt a kártyafestés. A 19. század elejétől a lapok értékjelzésére betű- és szám-mutatók szolgálnak, az alakos lapokat pedig általában felezővonallal kettéosztva, tükörképesen készítik. A két különböző formájú kártyalapok nagyjából egy időben terjedtek el Franciaországban és Németországban. A legendák szerint volt olyan csata, melyet a bajor uralkodó egy snapszerpartiban nyert meg. A kártyát először szalonokban, kocsmákban, kórházakban játszották, de hamarosan kártyatermek is nyíltak. A kártyajátékot nagyon kedvelik az iskolások éppúgy, mint a felnőtt édesapák vagy idős házaspárok.

Vicces tények

A lézersugár feltalálása után egy ideig a sugár erejét Gillette-ben mérték, ami azt mutatta, hogy hány Gillette borotvapengét volt képes átlukasztani.

A jójó eredetileg egy Fülöp-szigeteki fegyver volt.

A nulla az egyetlen szám, ami nem írható le római számokkal.

Az első e-maillt 1972-ben továbbították az interneten keresztül.

A háború szava a szanszkrit nyelvben az jelenti: vágyakozás több tehénre.

A kacshámpogás nem visszhangzik – senki sem tudja miért.

A sakkbán használt sakk-matt kifejezés alapja a perzsa Shah Mat, aminek jelentése: a király halott.

Egyes számítások szerint az emberi agy tárolókapacitása 1 trillió bit vagyis 1 164 153 gigabyte.

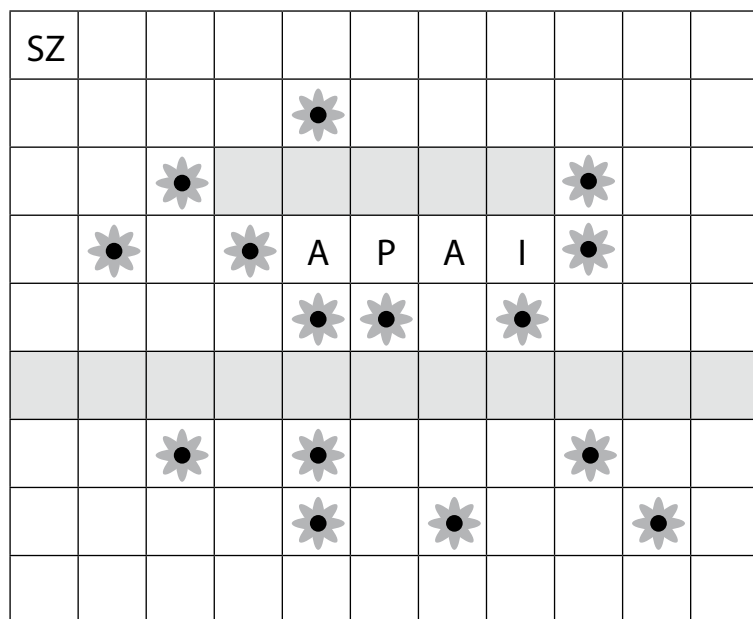
Tanulj meg zsírozni!

Magyar kártyával játsszák ezt a rendkívül egyszerű, ezért nagyon népszerű kártyajátékot. Ketten vagy négyen játszathatják. Mikor négyen játszanak, ketten-ketten párt alkotnak, a párok egymással szemben ülnek. Az ászokat és a tízeseket hívják zsírnak. A cél az, hogy belőlük minél többet vigyünk haza ütéseinkben. A játékosok öt-öt lapot kapnak, a többi kártyát talonba helyezik. Minden kör után innen húznak. Az osztótól jobbra ülő játékos kezd. Bármilyen kártyát kijátszhat, ebben a játékban semmiféle megkötés nincs a lapok pontértékét és rangsorát tekintve, adusín nincs. A kihívott lapot csak azonos értékű kártyával lehet elvinni. Kiváltsága csak a hetesnek (VII) van, ezt a lapot bármely kihívottal megegyezőként használhatjuk. Például: az első játékos kilenceszel (IX) kezd, a következő erre szintén kilenceszel (IX) tesz, az azt követő mondjuk tízest (X), végül a negyedik egy ászt (Á). Ebben a körben a második játékos viszi a lapokat, az, aki a kihívott kilencesre megegyező lapot tudott tenni. Egy kihívott lapot többször

is meg lehet ütni. Ha például a kezdő játékos egy tízessel nyit, és ezt valaki megüti, a hívó folytathatja egy következő körrel, és a letett lapokat másodszor, akár többször is megütheti, a végén pedig az összegyűlt kupac azé lesz, aki a kihívó lappal megegyező utolsó lapot vagy hetest tette le. Az hív újra, aki az ütést vitte. A győztes az, aki a legtöbb ászt és tízest vitte a parti során. Két játékos esetén ez minimum 5 lap. Egyenlő játszmánál az nyer, akié az utolsó ütés volt. Aki nem tudott ütést szerezni „kopasz” marad. Négy játékos esetén a párok ütéseiket összeadják. Ha négyen játszanak, a párok közötti kommunikáció nem megengedett, mindössze négy megszólítás használható, melyekkel javasolhatjuk partnerünknek, hogy mit játszon: „Üss!”, vagyis a kihívott lappal megegyezőt tégy, illetve „Ne üss!”, „Zsír!”, vagyis játssz ászt vagy tízest, ill. „Ne zsírt!”

TARKA OLDAL

Berakós rejtvény

– Mondd, te hol születél?

– Én? Hát a kórházban.

– ...

A folytatást a rejtvényben találsz, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rácsba.

Kétbetűsek: AU, ÁG, ÁT, LA, NA, RA, RA, RZ, SD, SY, TZ.

Hárombetűsek: ADA, ANE, ÁFÁ, HAT, VIM.

Négybetűsek: ANTI, APAI, ARAT, LENG, LÖTE, SZÉP, VARR.

Ötbetűs: REGŐS.

Hétbetűsek: HÁRSFÁS, MARATON.

Kilencbetűsek: AKADÁLYOZ, SZALMABÁLA.

Tizenegy betűsek: ASZPARÁGUSZ, SZARVASMARHA.

Betűrejtvények

1
 DI EPR

2
 CK B

3
 D NYE
 I

4
 N CS
 NA

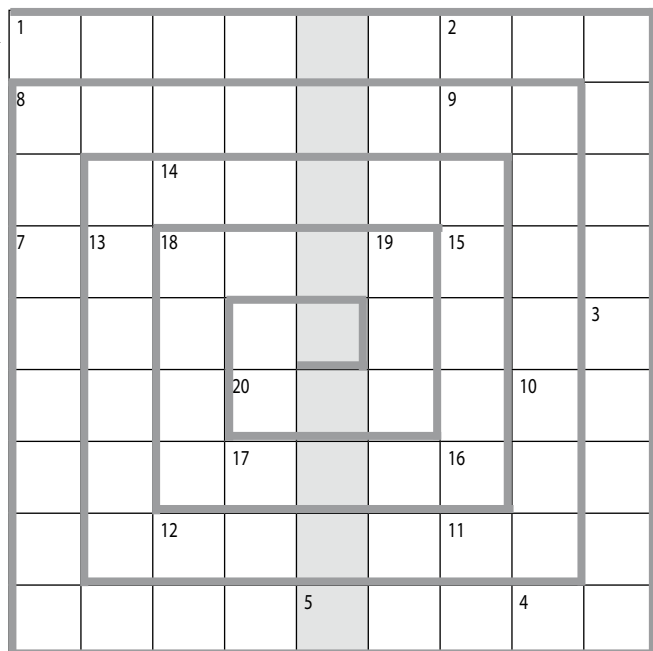
Skandináv rejtvény (20.)

Rejtvényünkben a magyar történelem jeles alakjának nevét rejtettük el. Ezt kell megfejtenetek!

JÓKAI REGÉNY	▼	EUROPÁI ORSZÁG	▼	TANULÓ	▼	ÖNTELT FAGY SZERBÜL	▼	SZARVÁRA SZÜR LADIK KATALIN	▼	DÚS BETŰI	◆
ZAMBIA	▼	VALÓ	▼	ITTRIUM	▼		▼		▼	ŐSI	
NAGYON ÖREG	▶		▶	BESÜGŐ RÉGISÉG	▶		▶		▶		
NYELES CUKORKA	▶	NY	▶		▶	EZ TRAFIK	▶	ÉNEKES DRÁMAI MŰ	▶	URÁN SZÓ- TOLDALÉK, FORDÍTVA	ARATÓ- ESZKÖZ VOLT
KÉN	▶	AZ ARANY MÉRTÉK- EGYSÉGE	▶	... AZ IS OMSZK FOLYÓJA	▶	PÉNZ ELLE- NÉBEN ADOTT TÁRGY FÜSZER	▶		▶	KELET EUROPÁI NEMZET	
SZERB ELŐJÁRÓ TARKA NÉPIESEN	▶	OROSZ FOLYÓ ALATTOMOS	▶	ÁBÉCÉ KEZDETE TÖRÖK NÉV	▶	SUGÁR	▶	HASADÓ KÖZET	▶		
	▶		▶	KELETI TÁBLAJÁTÉK MELEG, FORDÍTVA	▶	URÁN NÉVELŐ	▶	ILYEN AZ ÖREG KÉZ RANG- JELZŐ	▶		
FORDÍTVA RÁG	▶	... UTÓ DEHOGY!	▶	LOKÁTOR A 3. SZEMÉLY	▶		▶		▶	T. Z. TAHITI	
◆	▶		▶		▶	MÉG ANNÁL IS LEJEBB	▶		▶		

Csigavonalban

Minden szó utolsó betűje egyben a következő szó első betűje.

Meghatározások: 1. Spanyolfal, 2. A nép körében született zene, 3. Női név, 4. Illatos virágú fa, 5. Bánati helység, 6. Bútor, 7. Női név, 8. Kontinens, 9. Ritka férfinév, 10. Női név, 11. Belgrád hegye, 12. Szándék, 13. Kis Tamás, 14. Háziállat, 15. Erre épül a ház, 16. Szerb pap, 17. Éjszakai pihenés, 18. Macskariogató szó, 19. Kiscica, 20. Több a kelleténél.

A kiemelt oszlopban a Jó Pajtás egyik rovatának címe alakul ki.

Szókihúzó

S	E	T	M	K	K	E	A
O	G	A	O	I	R	T	R
P	Y	L	A	V	R	A	K
A	E	Á	C	I	N	K	E
L	D	R	S	K	É	A	Ó
A	K	C	S	I	B	R	K
P	A	K	L	E	O	O	P
P	A	S	C	Z	LY	Á	R

ALAPOS CSAP KI EZ PERSELY
BICSKA EGYED KIVI TAKARÓ
BOLY ELKAP MIRKO TALÁR
CINKE KARVALY PACSIRTA TRIÓ

Húzd ki a fenti szavakat balról jobbra, jobbról balra, fölről le, lentől föl és az átlók irányába oda-vissza. A kimaradt betűkből egy közlekedési eszköz nevét kapod.

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Egy kis matek

9		3		5		7	=	29
---	--	---	--	---	--	---	---	----

9		3		8		5	=	29
---	--	---	--	---	--	---	---	----

7		1		4		5	=	29
---	--	---	--	---	--	---	---	----

2		8		2		3	=	29
---	--	---	--	---	--	---	---	----

Rakj a számok közé különböző műveleti jeleket úgy, hogy a végösszeg mindig 29 legyen.

Mini berakós

1

2

3

ADÁ, ODA
RAG, RÁG
TAR, TOR

ADÓ, BOT
EDE, SAV
SEB, VET

ÉVI, LIA
OVI, RIA
TÉR, TOL

Helyezd el a rácsban a szavakat úgy, hogy vízszintesen és függőlegesen is értelmesek maradjanak.

A 19. szám megfejtései

Berakós rejtvény

– Mert zöld.

Betűrejtvények

- szünidő, 2. pihenés,
- tenger, 4. ujjong

Szóbetoldó

kap

Anagramma

Dubrovnik

Keresztaszavak

Vízszintes sorok:
Iráni pénz, nyalakodik,
vaskarika.

Függőleges sorok:
csónakázó, kicsikarta,
csoportos.

Minirejtvény

eperfagyi

Játék a szavakkal

1. Vízszintesen:

apa, kar, óda;
függőlegesen: akó, pad,
ara.

2. Vízszintesen:

lap, Ági, tar; függőlegesen:
lát, aga, pir.

3. Vízszintesen:

tíz, oda, rab;
függőlegesen: tor, Ida,
zab.

A 18. skandináv rejtvény megfejtése:

JOHANNES KEPLER,
BOLYGÓK MOZGÁSA

Könyvjutalmat kap:

Surányi Bettina, Orom

Németh István Kékkő lovaknak című kötetéből

Véges-végig a Nagyutcán

Elnék még Hegyesen emberek, akik lát-ták, amint vasárnap délutánonként a Hermecz-féle vendéglőből elindul a helyi labdarúgócsapat Szekics (a mai Lovćenac) irányába, gyakran zenekar kíséretében, a nagyobb föltűnés kedvéért, no meg hogy a szurkolók figyelmét ily módon is fölhívják a közelgő nagy összecsapásra. A mai falulakó csodálkozhat, vajon miért Lovćenac felé indult el a csapat, amikor a futballpálya épp az ellenkező irányban van, a vasútállomás alatt.

Csak hogy abban az időben a KAC (Kishegyesi Atlétikai Club) pályája a régi vágóhíd környékén volt. Azóta a falu, a falu főutcája (ahogy itt mondják: Nagyutca) nagy átalakuláson ment keresztül. A legnagyobb változás persze a lakosság körében történt; a régiek, az idősek meghaltak, az újak közül meg sokan azt hiszik, hogy a hegyesi Nagyutca mindig is ilyen volt, amilyen ma.

Sipos Béla nyugalmazott órás mester ezen a naivitáson bizonyára csak mosolyogna. Ő még látta, hogyan masírozik végig ama futballcsapat a Nagyutcán, s emlékezete őrizi a század eleji Nagyutca képét, amikor még a falu legelőkelőbb utcájában se volt ritkaság a nádtetős ház.

No, de már ennek a hellyel-közzel nádtetős Nagyutcának is volt mozija, mégpedig a Központi-féle épületben, amelyet akkor a húszas évek elején egy sziváci szerb ember bérelt. Később a mozi a Zöldkert vendéglőbe költözött, s egészen az államosításig Szilágyi Gergely volt a falu mozisa. Gergő bácsi a némafilmeket úgy „hangosította”, hogy a vászon mögé ültetett egy Micskó József nevű illetőt, aki, ha a filmen ágyúzni kezdtek, bele-belevágott a nagydobba. A nézőközönség körében a hatás valószínűleg nem maradt el. Gergő bácsi mielőtt mozivállalkozó lett volna, azt a Nagykocsmát tartotta bérben, amely jelenleg az Ady Endre Általános Iskola része: a hegyesiek itt, ebben az épületben hallgathattak először rádiót.

– Persze, ez még fülhallgató rádió volt – emlékezett vissza Béla bácsi –, de üzletet lehetett belőle csinálni, és a vállalkozó szellemű Gergő bácsi csinált is belőle üzletet. A hallgatóktól előfizetést szedett be, ha jól emlékszem, egyhavi előfizetés ötven dinár volt, egyszeri hallgatás pedig öt vagy két dinár. A rádióra tíz fülhallgató volt kapcsolva. A teremben székek voltak, beültünk, föltettük a fülhallgatót, és így szórakoztunk.

Ebben az épületben volt a községi vendéglő, egy időben itt székelte az iparegyesület, de helyet kaptak itt a tűzoltók és a műkedvelők is.

Nemcsak a Nagykocsmának volt színpada, hanem a Keresztes Egyletnek is, de volt a Hermecz-féle vendéglő nagytermében meg a Babi-kocsmában is, itt, igaz, bakokból összerakva. A lényeg az, hogy egy időben akár négy helyen is rendezhettek színelőadást, alighanem ez időre esik a falusi műkedvelés aranykora.

De lépünk ki ismét a Nagyutcára. A Nagykocma sarkán bódék álltak, a Hajas Kata nénié, az Uhor bácsié, a Zsiga Bandi bódéja meg az újságosbódé. Itt süttették télen a gesztenyét, s itt árulták a világ legfinomabb cukorkáit. Ez volt a falu „üzleti negyede”. A mai tornaterem és iskola helyén a kis műhelyek és üzletek sora állt: cipészek, borbélyok, hentesek, zöldség-árusok, itt volt a falu első takarékszövetkezete is, a volt Kertész-féle házban tojás- és baromfi-felvásárló működött. És itt volt a kocsiút mindkét oldalán a piac: egyik oldalon a baromfipiac, a másikon a rőfösök, a papucsosok, a hentesek mérték és kínálták portékáikat.

Kocsiutat említettünk, mert abban az időben a falu főutcáján egy közönséges, zúzott kővel leszórt kocsiút haladt keresztül. Nemzetközi úttá a harmincas évek derekán léptették elő. Ez a falu és a Nagyutca életébe azonnal nem hozott különösebb változást, mint eddig, jó ideig ezután is főleg szekérforgalom bonyolódott le rajta. A gépkocsiforgalom még jóval a háború után is olyan gyér volt, hogy a vasárnapi korzót, amely szinte a Nagyutca teljes hosszában, magán a nemzetközi úton bonyolódott le, egyáltalán nem zavarta.

– Álljunk meg egy pillanatra a volt kántorház, a volt tűzoltóotthon és a volt Halász-féle ház helye előtt. Mert itt valóban csak a hűlt helye maradt annak, ami egykor ezen a soron állt, a templomtól a Krivajáig. A volt tűzoltóotthonban fedett, parkettás kuglipálya volt, sokan emlékezhetnek még a Halász-féle nagy vaskereskedésre, de itt volt a Szent Imre (Hegyesen: Centi) rövidáru-kereskedés, jómagam pedig harminchében itt nyitottam meg órásműhelyemet.

A Krivajon túl, a Szövetkezeti Otthon helyén állott a zsidó templom a zsidóféle iskolával meg a Balassa-ház, amelyben – ki emlékszik még rá? – a falu első gyógyszerháza volt. És vajon adatközlőmön kívül tudja-e még valaki, hogy az első világháború után rövid ideig

a zsidó iskolában polgári iskola működött? Szemben, a túloldalon, a jelenlegi emeletes lakóépület és az új egészségház helyén Fischer Móric nagy fatelepe volt. Volt a Nagyutcán egy másik fatelep is, a Faragó-féle, amelyet megnyitása idején tréfásan fabódénak neveztek el.

Persze, minden régi műhelynek, üzletnek, lebontott épületnek megvan a maga különlegénye. Gondolatban végigsétálva azon a régi Nagyutcán, megfájdul az ember szíve. Miért? – ütközhet meg ezen egy mai nagyutcai lakos. A régi rossz fasztér helyett sima betonjárda van, és eltűnt a Nagyutcáról az utolsó nádviskó is. Valóban így van. De a régi jó, sőt szép épületek lebontásával eltűnik valami, ami néha még a betonjárdánál is fontosabb lehet: a folytonosság, a múltat a jelennek s a jövővel összekapcsoló láncszemek.

Vendéglátóim kávéval kínálnak. Erről jut eszébe beszélgetőtársamnak, hogy Kishegyesen vagy hatvan évvel ezelőtt „kávégyár” is működött, s a pörkölt „kávé” (árpat, fűgét) eredeti hegyesi bádogdobozban hozták forgalomba: eleinte Orient, később Szultán néven árusították, ezt az utóbbit a hegyesiek Sótlanra körösztozték, valószínűleg „kiváló” minősége miatt. Uri Jánosnak nemcsak kávégyára volt, alágyújtós kockákat is gyártott, fűrészpör és paraffin keverékéből.

– A „gyáros” később kivándorolt Amerikába, ahonnan öregkorára két mankóval tért haza.

Ezenkívül sok minden volt még azon a régi Nagyutcán: lisztcseserélő üzlet, papucsos, kalapos, kovács, fényképész, cukrász, bádogos, cipész, szódás, kerékpárjavító. Sőt még sörfejtő is volt a Nagyutcán.

A régi Kishegyesen több mint százhatvan kiséparos és vendéglős működött, ezeknek a műhelyeknek, üzleteknek java része a Nagyutcára nyílt. Mára az egész községben jó, ha maradt száz kiséparos.

A Nagyutcán átvonuló nemzetközi út forgalma viszont mára valóban nemzetközi lett: ezen az úton az utca hosszában korzó ez idő szerint elképzelhetetlen, az úttesten átkelni is életveszélyes. A most épülő új nemzetközi autópálya már a falu mellett fog elhaladni, s ezáltal a Nagyutca életében is új szakasz kezdődik. Kívánunk neki hosszú életet, mai és itt-ott még meglévő régi nyomaival nőjön bele az eljövendő évszázadokba.

(1983)

Verecke híres útján jártam én...

Tudom, van, aki fél elindulni Kárpátaljára. Én is így voltam vele, de nem kell aggódni. Mert a gyönyörű látnivalókon túl egy szorgalmas, ön maga erejében bízó, összetartó közösséget talál ott az utazó. És megtalálja a magyar történelem egy darabját is.

Áll a szőke kisfiú az úrasztala mellett, és mesél. Sokszor elmondhatta már a csetfalvai templom történetét, mutathatta, hogyan váltják egymást a kazettás mennyezeten a világos négyzetek a fehérekkel. Gábor ötödik osztályos, olyat, hogy „izé”, egyszer sem mond, szépen beszél. Freskau, mondja, meg azt: sauszék, és magyarázza, hogy a szószék-koronát vigyázó pelikán a református vallás egyik jelképe. „Hogyha elfogyik az eledel, saját vériből eteti a kicsinyeit.” Hallgatjuk a padokban, és megfogadjuk a figyelmeztetést: „Aztat szeretném kihangsúlyozni, hogyha valaki felmegyen a toronyba, nem szabad meghúzni a harangot, mert az nem jaut jelent a falunak.” Kérdezzetjük, dicsérjük, alig győzünk betelni vele. Higgyék el: Kárpátalján nemcsak a templomok, a várak, a megrendítően szép táj, de az ott élő magyarok kedvessége, odaadása is utazásuk meghatározó élménye lesz.

Még akkor is, ha a határ közeli Beregszász nem ejti rabul az embert, inkább csak sejteti régi szépségét. De a katolikus templomot érdemes megnézni, mellette a kis kápolnát, István király és Illyés szobrát, az úri kaszinót, az Arany Pávát, melynek nemrég leégett a teteje, no meg érdekességképpen az emléktáblát, mely hirdeti, hogy „1924. I. 26-án a berehovói dolgozók ebben az épületben emlékeztek meg gyászülésükön az elhunyt Lenin Vlagyimir Iljicsről”...

Munkács és Ungvár várát nem lehet kihagyni, kár is volna! Munkácsot védte Zrínyi Ilona, innen ragadták el tőle gyerekeit, Ferkót és Juliankát, hogy császárhű alattvalókat neveljenek belőlük. Arról, hogy ez nem sikerült, legerősebben talán éppen Kárpátalján tanú-

skodik minden. Sehol, a történelmi Magyarországon egyetlen részén sem él ilyen elevenen II. Rákóczi Ferenc emléke. Itt nyert csatákat, itt bontott zászlót, itt harcolt, és innen indult a száműzetésbe... Munkácsra kiállítás őrzi emlékét, és mindenütt utcák, iskolák, emlékművek. Az ungvári várban gyönyörű viseletek, hímes-tojás-gyűjtemény és régi hangszerek között nézelődhetünk, a legnagyobb élményt talán a havasi kürtök nyújtják. Ungváron hangulatos a folyópart, a skanzen, Munkácsra pedig Munkácsy Mihály szülőházát kell megnézni.

Aztán az ember kimegy a városokból, elindul a hegyek közé, és eléri azt, amiért jött tulajdonképpen. Hegyeket, hegyi falvakat, folyókat, színeket, illatokat. Rahón ünnep volt éppen, színes kendőikben asszonyok álltak a templom előtt a zászlók körül, Máriához imádkoztak. A Tiszát keskeny gyaloghidak ívelik át, van, amelyiken kapaszkodó sincs, vagy épp csak jelpékes. Itt élnek az őslakos huculok, fakitermeléssel foglalkoznak, és itt találkozik egymással a Fehér- és a Fekete-Tisza. Az ember megáll a parton, vagy felmegy az öreg, lyukas hídra, és bámulja, ahogy a sötét és a világos víz összekeveredik, és együtt iramodik tovább. A Tisza forrásához is vezetnek utak, katonai terepjárókkal, tizenhat-tizennyolc fős csoportokban hatvan dollárért viszik fel a kirándulókat az eredőhöz. Itt van Kárpátalja legmagasabb csúcsa, a Hoverla, 2061 méter magas, de erre, lejjebb is leesik már a hó október végén, és marad késő tavaszig.

A Szinevéri-tóhoz vezető utat, hogyha képen nézném, azt mondanám: túlzás. Pedig

nem az. A Talabor völgyében kapaszkodunk fel, poroszkáló lovak, legelő tehenek, kecskék és vaskos tetők alá kuporodó apró házak között. Itt húzódik a második világháborúban használt völgyzár, az Árpád-vonal, a bunkereket végig lehet járni, közben az ember olyan és annyi gombát lel az erdőben, hogy el sem hiszi. A tó odafönt a Szent Anna-tavat idézi, csend van, magas fák, jó levegő és körülölelő szépség.

Ott van Európa földrajzi közepe, ott vannak Huszt bús düledékei, és a nagyon is ép beregvári kastély, melyet a Rákóczi-szabadságharc leverésében segédkező Schönborn család épített.

Van történetem a Viskről kivezető út mellett álló Gorkij-szoborról is. Amikor a kisbíró kidobolta a helyieknek, hogy szobor állíttatik, mindenki úgy értette, Horthyt ábrázolja majd. Aztán, amikor leleplezték a művet, a környékeliek csak forgatták a fejüket, de mivel az alkotás nem formázta sem a kormányzót, sem a fiát, fogták magukat, és hazamentek. Mindez 1954-ben történt...

Sok történet van még, de talán a legfontosabb: félelem nélkül tervezhető egy kárpátaljai utazás (igaz, Ukrajnába vízum kell, de nem igazán probléma a beszerzése). Nemcsak az ottani magyarok, de az ukránok, oroszok részéről is barátságos fogadtatásban reménykedhet az utazó.

H. E.

A Szinevéri-tó

A Munkácsi vár

Verecke

Kisegérből szupersztár

Lady Gaga jött, polgárpukkasztott, és győzött. Manapság a csapból is ő folyik. És nem is alaptalanul. A huszonnégy éves lányt már most a pop 21. századi királynőjeként ünneplik. Utánajártunk, ki is ő, és hat okot is találtunk a szupersztárságra.

1. Östehetség: Lady Gaga eredeti neve Stefani Germanotta. New Yorkban született, olasz származású, és március 28-án töltötte be a huszonnégyet. Négyéves korától zongorázik, a gimnáziumot ugyanabban a neves, katolikus magániskolában végezte, mint Paris Hilton. 17 évesen bekerült azon 20 kiválasztott diák közé, akiket felvettek a neves Tisch School of the Art művészeti egyetemre. Zeneszerzést tanult, emellett rendszeresen írt tanulmányokat képzőművészetről, vallásról, politikáról. Az iskolát állítólag azért hagyta ott, mert képtelen volt keretek között dolgozni. Egy neves lemezkiadó szerződtette, ahol olyan sztároknak írt dalokat, mint Britney Spears és a Pussycat Dolls. Végül az amerikai popsztár Akon fedezte fel, hogy ennek a lánynak nemcsak jó tolla volt, de elő is tudja adni a dalokat, amiket írt...

2. Művésznév: Lady Gaga fantasztikusan eltalálta művésznevét, hiszen bárki meghallja, rögtön értetlenkedve kérdezi: ki ez az örült egy ilyen névvel? A név furcsa, bizarre, felébreszti a kíváncsiságot, emellett annyira fülbemászó, hogy egyszerűen nem lehet elfelejteni. „A Gaga a becenevem. Önöket is becézték kiskorukban,

ha mások nem, a szüleik biztosan. Nos, engem a New York-i underground klubokban kezdtek Gagának becézni, állítólag azért, mert teátrálisan adtam elő a dalaimat, hasonlóan Freddie Mercuryhoz, a Queen egykori énekéséhez. Nekik volt egy híres daluk, a Radio Gaga. Innen a név.” A „Lady” később érkezett, állítólag a menedzsere véletlenül a „Radio” szót pötyögte félre egy esemesben. Amikor ezt meglátta leírva a feltörekvő művész, azonnal megírta saját esemesét: „Megvan, ez az! Soha többé ne hívj Stefaninak!”

3. Zene: Lady Gaga maga írja és adja elő dalait. Dzsesszes, mély hangjához virtuóz zongorajáték párosul, nem csoda hát, hogy a Grammy-díjátadón Elton Johnnal énekeltek és zongoráztak duettet. Gaga zenéje a zenekritikusok szerint annyira új és friss, hogy forradalmasíthatja a popzenét. Producere és zenésztársa szerint a dalok titka annyi, hogy Gaga rocknótákat ír, amelyeket gitáros helyett elektronikus hangszerekkel adnak elő.

4. Divat: Lady Gaga önmagát nem egyszerű énekes-zeneszerzőnek tartja. Azt mondja, az ő művészete komplex: a zene, a színpadi show, a technika és a képzőművészet ötvözete, ahol a részek egymást erősítik, és kiváltják a katarzist a nézőből. Ennek megfelelően az énekesnő mániákusan érdeklődik a divat iránt, bár valójában sokkal inkább diktálja, mint követli a divatot. Egy év alatt elérte, hogy a legnagyobb divattervezők versengenek azért, hogy legalább egyszer megjelenjen extravagáns kreációjukban, legyen az egy szappanbuborék-ruha vagy egy dressz, amelyet számtalan Breki-békből varrtak. Lady Gaga megjelenését, stílusát és színpadi show-ját egyébként egy (Gagával együtt) kilenctagú kreatív csapat, a Haus of Gaga készíti.

5. Hatás: Azóta, hogy Lady Gaga berobbant a köztudatba, a kritikusok próbálják megfejteni, mely művészek inspirálták az énekesnőt. Lady Gaga maga is elismeri, hogy a legnagyobb hatással a hetvenes és nyolcvanas évek glam rock zenészei, Freddie Mercury és David Bowie voltak rá. Szintén sokan hasonlítják Gagát Madonnához, elsősorban azért, mert a ma már ötvenéves díva a nyolcvanas években nagyon hasonló módon kezdte a karrierjét. Madonna akkoriban ugyanígy provokálta az embereket: folyamatosan változtatta a külsejét, nyíltan és pimaszul hangsúlyozta saját szexualitását, és mellesleg persze megújította a popzenét.

6. Siker: „Amikor először megjelentem a színen, mindenki azt kérdezte: ki ez az idióta? Jó fél évvel később már azt kérdezték: ki ez az idióta, és honnan vannak megaslágerei? Most, hogy eltelt újabb egy év, azt veszem észre, hogy az emberek egyre inkább a művészetemre kíváncsiak. Mint ha kezdenének rájönni, hogy annak, amit csinálok, értelme van.” Lady Gaga reálisan látja önmagát. Egy év alatt meghódította a közönséget (a fiatal énekesnő az első előadó a történelemben, akinek bemutatkozó lemezéről 4 dal is felkerült a tekintélyes Billboard amerikai zenei magazin listájának első helyére), majd a szakmát is (6 Grammy-díj-jelölésből 2 díjat zsebelt be). A világ Gaga-lázban ég!

K. G.

Russell Crowe új Robin Hood-os filmje

Adjátok vissza nekem Kevin Costnert, még ha béna amerikai akcentusa is volt...

Az eredeti felállás szerint egy olyan Robin Hood-film született volna, amelyben Nottingham bírájának szemszögéből láthatnánk a hőst, és a rendező mindkét főszerepet Russell Crowe-nak szánta. Sajnos ez a változat végül nem valósulhatott meg, de az új verzió sem kevésbé merész. Egy olyan Robin Hood-film, ami nem Robin Hood-film. A klasszikus erdei rablós történetből szinte semmi sem

maradt. Végig azt nézhetjük, ahogy hősrünk a király oldalán száll szembe a betolakodó franciákkal. A két és fél órás játékidőből másfél óra csak felvezetés az igazi történetekhez, így amikor igazán beindulna a történet, már rég elvesztettük az érdeklődésünket. Hiába Crowe karizmája, a mindig briliáns Cate Blanchett vagy a pompásan kivitelezett csatajelenetek, sajnos ebből az előzményből hiányzik valami. Legfőképp a feszültség, az izgalom és a Robin Hood-érzés.

Az akciódús kalandfilmeket általában a férfiak, valamint a kicsit fiús lelkű lányok preferálják, viszont a Kevin Costner főszereplésével készült Robin Hood – A tolvajok fejedelme utat talált a nők szívéhez is, nem utolsósorban a főszereplő akkori sármjának, valamint a híres (de mára azért elég ciki) Bryan Adams-dalnak köszönhetően. Rögtön az elején szögezzük le, hogy Russell Crowe utálta azt a filmet, így nem csoda, ha mindent gyökeresen megváltoztatott a sherwoodi legendán. Az új Robin Hood nem könnyed kalandfilm laza humorral és perzselő szerelmi szállal, hanem igazi történelmi eposz, amely stílusában leginkább a Gladiátorhoz hasonlít. Itt is egy elszánt férfi küzd meg az elnyomó és hatalommániás uralkodóval, és még a film stílusa, sőt Russell Crowe frizurája is kísértetiesen hasonlít a Gladiátorban látottakra. Az új Robin Hood-film azt mutatja meg, hogyan született a hős, de sajnos ehhez túlságosan eltávolodott attól, amit a néző egy ilyen címmel futó mozitól elvár.

Pa-dö-dő

Falusi Mariann egyre többet lép fel egyedül Lang Györgyi betegsége miatt, azonban az énekesnő szerint barátja semmiből sem marad ki.

„Természetesen Györgyi volt az egyik meghívott vendégem a MüPa béli koncertemen, a másik pedig Kálmán Péter operaénekes. Györgyi semmiből sem marad ki azért, mert nem tud járni. Nagyon jól érzi magát, nagyon jól tud szerepelni, istenien énekel, és marha jó kedve van. Mentálisan nagyon jól van, csak nem tud járni, de ezt megoldjuk kerekesszékekkel!” – mondta Falusi Mariann.

A Pa-Dö-Dő sztárjai harminc éve barátok, ezért természetes, hogy a mai napig, a legnehezebb pillanatokban is segítik egymást. Mi annyira megtaláltuk egymást a munkában, emberileg, barátságban, az elképzeléseinkben, hogy olyan mintha testvérek lennénk – mesélt kapcsolatukról Mariann, aki újabban gyermekeknek készít dalokat a Pa-Dö-Dővel.

Galla Miklóssal volt szerencsénk együtt dolgozni, aki nagyszerű számokat és szövegeket írt, most gyerekekre hangolva. A nyarunk tele van programokkal, fellépésekkel, de azért pihenésre is jut idő. A jövő héten Párizsba megyek Györgyivel, meg még pár barátunkkal, de várható még egyéb nyaralás is – osztotta meg terveit az énekesnő.

Neven-pályázat

Szerb testvérünk, az újvidéken megjelenő NEVEN az idén is megrendezte a Neven Gyermekköltő-fesztivált, melyet immár 22. alkalommal tartottak meg május hónapban a bácskai Torzsán (Savino Selo). Az általános iskolás korosztályú alkotóktól verseket és lírai ihletésű rövid prózákat kértek a szervezők bármilyen témában. Erre a fesztiválra az utóbbi években szép számmal érkeztek gyermekíráások Japánból, Ukrajnából, Magyarországról és Németországból, no meg az ex-Jugoszláv köztársaságokból.

A Neven pályázatára beérkezett magyar nyelvű pályamunkákat – a szerb ajkú zsűrit kisegítendő – Lennert Géza, a Jó Pajtás szerkesztője, Tripolszki Zsuzsanna szerkesztő és Fehér Mária munkatárs nézte át és értékelt.

Könyvjutalmat kap Tóth Johanna, a szabadkai J. J. Zmaj iskola negyedikese és Holló Viktor, az adai Cseh Károly iskola ötödikes tanulója.

Dícsérteben részesül Bencun Mia, Jurcsák Hajnalka, Vukov Johanna (mind szabadkaiak), valamint Sévity Iván, Könyves Regina, Dér Lilla, Lázár Boglárka, Patyi Noémi, Narancsik Helén, Bács Bernadett, Tóth Teodóra, Gajdos Rita, Narancsik Helga, Mórícz Tímea, Barna Júlia, Tóth István, Apró Réka és Hényel Csenge (mindannyian adaiak).

A Neven Gyermekköltő-fesztivál Szerbia egyik legjelentősebb gyermekrendezvénye, olyan, amelyre a gyermekek egész évben készülnek. Sok iskolában a szakkörvezető tanárok, könyvtárosok iskolaversenyeket rendeznek, és azok legjobbjával neveznek be a fesztiválra (akár csak hajdanában a Jó Pajtás negyven évet élt, politikumunk felelőtlen viszonyulása miatt megszűnt nyelvművelő versenyén).

A szabadkai J. J. Zmaj iskola és az EmArt Műhely tanulói ismét külföldi sikerről adtak hírt.

A gaziantepi (Törökország) Mizyal Art Centre által meghirdetett nemzetközi pályázaton sikeresen szerepeltek. Ezüstoklevelet kapott: Mihaela Karamatic és Korek Diána (EmArt műhely), Bronzoklevelet pedig Molnár Andor (4. c osztály J. J. Zmaj iskola), Daniel Livingston és Dunja Mađarević (EmArt műhely). Diána, Daniel és Mihaela rajza helyet kapott a katalógusban is.

(EMI)

(A szerkesztő megjegyzése: egyszer nagyon-nagyon régen, 1975-ben jártam Gaziantepben – legalábbis ez volt a neve annak a kisázsiai határátkelőnek, ahol kiléptünk Törökországból, hogy félóra autózásnyi „senkiföldje” után belépjünk Szíriába. Vagyis: nemcsak hogy Törökországban van, hanem annak is a túlsó végén...)

Korek Diána

Molnár Andor

Dunja Mađarević

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matiče srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság AT
Oktatásügyi,
Tájékoztatási, valamint
Kisebbségi Titkársága

Szerbiai Művelődési
Minisztérium

A határon túl élő magyarok
megsegítéséért

TippNet INTERNET

Internet szolgáltatás
ADSL - Wireless - DialUp
Számítógépek árusítása
kedvező hitelfeltételekkel
Hálózatok telepítése és karbantartása

(024) 555-765 Karadjordje út 2. Szabadka
support@tippnet.rs www.tippnet.rs

Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

■ YU ISSN 0350-9141 ■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■
■ Kiadja a Magyar Szó Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ Megbízott igazgató: **Bordás Győző** ■ Főszerkesztő: **Pressburger Csaba** ■ Szerkesztő: **Lennert Géza** ■
■ Törzslétszám: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár: **Fehér Mária** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■
■ Kéziratokat és képeket nem örvünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Kft. lapterjesztő osztálya, telefon és fax terjesztési ügyekben: 021/557-304 ■
■ Dinárfolyószámla: 340-15329-18 Erste Bank Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■
■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■
■ Készült a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■
■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info ■